

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: office@ccdab.ro**Director:****Prof. Vasilca Doina Carmen****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel
lector univ. dr. Scheau Ioan**Tehnoredactare:** aj. analist programator
Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Simpozionul Zilele Școlii Albei - Prof. Nandrea Maria	3
Târgul creatorilor populari de la Muzeu Astra din Sibiu, perioada 14-16 august 2020 – Între cer și pământ cu ansamblul „Gura Izvorului” din Vatra Moldoviței – Prof. Cetean Daniela	4
Centrul de Documentare și Informare văzut prin prisma „Inteligențelor multiple” – proiect de activitate în CDI – Prof. documentarist Cutean Irina Octavia	6
Conferința Internațională Fischer 2020 – Prof. Hamorszki Andreea	7
Educația digitală – o realitate a zilelor noastre – Prof. Mihai Maria	8
Procesul literar al lui Manole, protagonistul dramei „Meșterul Manole” a lui Lucian Blaga – clasa a XI-a – Prof. Rusan Mirela	10
Mindfulness acasă și la școală - Prof. înv. primar Pușcașu Anca	16
Particularități ale motivației învățării la adulți – Prof. Ispas Dorinel	18
Formarea competențelor de citit-scris în cadrul orelor de comunicare în limba română – Prof. înv. primar Kis Eniko	20
Rolul metodelor complementare de evaluare – Prof. Cohuț Elena - Cristina	22
Valențele instructiv – educative ale jocului didactic matematic – Prof. înv. primar Borbely Ștefania Simona	23
Evaluarea prin metoda proiectului la geografie – Prof. Capătă Marioara - Cristina	25
Metode și tehnici de învățare eficientă. Fundamente și practici de succes – Prof. consilier școlar Panța Georgiana	27
Impactul tehnologiilor moderne în școala românească – Prof. înv. preșcolar Orga Ancuța Silvia	30

Scală de evaluare a copilului cu ADHD – <i>Prof. Lațiu Camelia Lucia, prof. Lațiu Ioan</i>	32
Problematizarea – metodă modernă de predare învățare în procesul de învățământ <i>– Prof. Mlădin Aurelia</i>	33
Cheile din bazinul Văii Aiudului – protejare și valorificare turistică – Prof. Macarie <i>Luminița</i>	34
Proiect educativ Revista clasei „Picii” – <i>Prof. învă. primar Maniu Valeria Angela</i>	38
Proiect de activitate integrată. Tema: „Dezvoltarea socio-emoțională a copiilor preșcolari” – Prof. învă. preșcolar Berindeie <i>Valentina Maria</i>	40
Pomișorul înflorit (proiect de activitate didactică) – Prof. învă. preșcolar Băbuț <i>Teodora Mirela</i>	46
Avantajele și dezavantajele școlii online – <i>Prof. învă. primar Alecușan Elena Gabriela</i>	49
Abordarea cross-curriculară – delimitări conceptuale și aplicații – Prof. dr. Anca <i>Monica Iuliana</i>	50
Cultura organizațională a Școlii Gimnaziale „Avram Iancu” din Alba Iulia – Prof. învă. <i>primar Andro Dana</i>	52
Grădinița de acasă – Prof. învă. preșcolar <i>Oneț Marcela</i>	55

SIMPOZIONUL ZILELE ȘCOLII ALBEI 2020*Prof. metodist Nandrea Maria, Casa Corpului Didactic Alba*

Echipa simpozionului a fost aprobată în ședința Consiliului de Administrație a CCD Alba din data de 30.01.2020.

Informațiile referitoare la simpozion, condițiile de înscriere respectiv condițiile de redactare a lucrărilor au fost publicate pe pagina web a CCD Alba și pe rețeaua Inspectoratului Școlar Județean Alba. Simpozionul Zilele Școlii Albei, ediția XX a avut loc în 20 iulie cu participare indirectă și fără taxă.

TEMA SIMPOZIONULUI a fost:

DEMERSUL EDUCAȚIONAL ÎN CONTEMPORANEITATE

Statistica lucrărilor primite este redată mai jos:

Nr. crt.	Secțiunea	Număr lucrări	Număr persoane
1	Management instituțional	-	-
2	Managementul clasei	21	28
3	Managementul conflictelor – agresivitate și violență	16	20
4	Curriculum la decizia școlii	20	24
5	Comunicare și relaționare în activitățile educative	27	34
6	Deontologie profesională în meseria de cadru didactic	7	7
7	Rolul proiectelor în realizarea unor parteneriate autentice în educație- educatori și învățători	10	14
8	Rolul proiectelor în realizarea unor parteneriate autentice în educație - profesori	12	13
9	Multiculturalism în sistemul educațional	5	6
10	Proiecte educative în structuri infodocumentare	10	13
	TOTAL	128	159

În contextul actual s-au primit 159 de lucrări de la 128 cadre didactice din județ din care 31 cadre didactice din țară.

S-a întocmit broșura simpozionului care este publicată pe siteul <http://www.ccdab.ro> la secțiunea Simpozioane, Proiecte și s-au eliberat diplome participanților. CD-ul simpozionului se trimite la Biblioteca Națională conform legislației în vigoare.

**TÂRGUL CREATORILOR POPULARI DE LA MUZEUL ASTRA DIN SIBIU
PERIOADA 14-16 AUGUST 2020
ÎNTRE CER ȘI PĂMÂNT CU ANSAMBLUL „GURA IZVORULUI” DIN
VATRA MOLDOVIȚEI**

Prof. Cetean Daniela, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Cea de-a XXXVII-a ediție a *Târgului Creatorilor Populari* desfășurată în cadrul Muzeului ASTRA din Sibiu a prilejuit participanților o întâlnire de suflet cu Ansamblul "Gura Izvorului" din Vatra Moldoviței. Un ansamblu format din "oameni frumoși și iubitori de tradiții" cum i-a prezentat sufletul acestuia, doamna Ilaria Pușcă. Un ansamblu care are în spate 25 de ani de muncă asiduă în slujba valorizării satului tradițional cu tot ceea ce este el reprezentativ- tradiții, obiceiuri străvechi, port, bucate alese și infinită dragoste de meleagurile bucovinene.

Cu doi ani în urmă, am avut ocazia să întâlnesc acest grup minunat tocmai în Viena de Ziua Românilor de Pretutindeni. La invitația dl. Ioan Godja, un grup din Alba Iulia, *Grupul de Inițiativă Centenar-Marea Unire-Alba Iulia-2018* creat și condus de domnul col.(r) lect. dr. ing. Constantin Avădanei căruia m-am alăturat și eu sărbătorii noastre a avut șansa de a cunoaște români deosebiți pe meleaguri străine. În clădirea istorică a Primăriei Vechi din Viena, unde în anul 1892 delegația românilor ardeleni prezentau *Memorandum-ul* autorităților austriece, i-am auzit pentru prima dată pe acești îngeri și de atunci au rămas în sufletul meu. S-au perindat prin fața mea multe ansambluri folclorice, dar ca acesta nu a fost niciunul. Poate, pentru că avea o magie unică dată de vârsta copilăriei și de trăirile pe care ni le-au transmis aceste mlădițe bucovinene. Poate, și pentru că Bucovina este un tărâm sacru pentru noi, un colț de rai unde Dumnezeu și-a făcut grădină și de unde ne vin o parte din marile noastre valori. Poate, și pentru că, cei care au trudit alături de acești copii sunt oameni dedicați, iubitori de românită și de valorile care ne dau consistență. Toate la un loc au făcut ca Vatra Moldoviței să devină pentru mine un fel de vatră-simbol a patriei ideale, cea pe care o port și o voi purta mereu în inimă, cea care nu ne dezamăgește ci mai tare ne-mplinește!

După doi ani, Dumnezeu mi-a dat șansa să îi revăd și să re trăiesc emoțiile de atunci, de astă dată pe pământ românesc, în superba Dumbravă a Sibiului care a răsunat de glasurile limpezi ale copiilor din Vatra Moldoviței. În fața celor care au venit în Muzeul ASTRA, copiii și-au prezentat locurile natale și apoi au adus în fața noastră „**Jocurile copilăriei**” arătând puritatea și inocența vârstei la care, vorba lui Creangă „copilul de aceea este copil ca să se joace”. Pentru câteva minute ne-au transpus în vremea „Amintirilor din copilărie” în care vreo 20 de Nică a Petrei își vedeau de „trebile vârstei”!!! Jocurile unei copilării curate, lipsite de griji și de nevoi, o vârstă de aur a fiecăruia dintre noi! Poate de aceea, impactul asupra noastră a fost atât de copleșitor. Că ne-am amintit, că ne-am regăsit...și că ni s-a făcut DOR!!!! Vă suntem recunoscători pentru trăirea pe care ați readus-o în inimile noastre!

De la lumea copilăriei s-a trecut spre cea a maturității, iar ansamblul folcloric a pregătit un moment foarte frumos legat de nunta unor tineri, la care participă întreaga comunitate. Acest moment vesel s-a desfășurat într-o gospodărie din Câmpulung din cadrul complexului muzeal din Dumbrava Sibiului. Toți cei prezenți au fost antrenați în universul tinerilor căsătoriți și au cântat împreună cu ansamblul un cântec de nuntă celebru „*Ia-ți mireasă ziua bună*”. Faptul că publicul a fost cooptat să participe la un moment din viața comunității a făcut ca emoția să fie și mai mare.

Grupul de copii ne-a încântat și în fața bisericii din Bezded când au pregătit un moment emoționant de „rugăciunea omului bolnav” și ne-au apropiat de Cer cu „smerenie și rușine”. Astfel, acești copii, prin ruga lor au făcut legătura dintre cer și pământ, i-au invocat pe cei bătrâni, s-au rugat și pentru ei, fiindcă ei reprezintă un trecut ce trebuie valorizat, respectat și niciodată uitat! Căci, nu-i așa, ce prezent este acela fără de trecut!!!

În vremurile acestea speciale, când grupul folcloric a fost nevoit să respecte regulile de distanțare impuse de autorități, timp de peste 8 luni nu s-a organizat niciun spectacol, de aceea toți au fost dornici să iasă în țară. Și când s-a ivit invitația Academiei Forțelor Terestre de la Sibiu, aceasta a fost onorată cu cea mai mare dragoste. *Târgul Creatorilor Populari* se organizează în fiecare an în preajma Adormirii Maicii Domnului. Fiind situația din țară de așa natură, copiii au recitat un fel de blestem al pandemiei ! Din gurițele lor de copii s-a încercat exorcizarea răului, alungarea lui dintre oameni, revenirea la fire! Și, fără îndoială, Dumnezeu îi va asculta!

„Pandemie, pandemie

Du-te pe pustie

Lasă lumea-n pace

Pruncii să se joace

Du-te pe pustii

Unde nu-s copii”

Acești copii de la Vatra Moldoviței au făcut o minune în sfânta zi de duminică, și pentru câteva ore ne-au purtat cu ușurința și candoarea specifică vârstei între Cer și Pământ! Pe un drum unde totul este posibil pentru că este îngăduit de la Dumnezeu. Căci, „dacă la om e imposibil, la Dumnezeu toate-s cu puțință”.

Vă mulțumim dragii noștri pentru lumina și pacea care ați adus-o în inimile noastre. Cu profundă admirație și eternă dragoste, îmi doresc deja să vă întâlnesc din nou.

CENTRUL DE DOCUMENTARE ȘI INFORMARE VĂZUT PRIN PRISMA „INTELIGENȚELOR MULTIPLE” PROIECT DE ACTIVITATE ÎN CDI

Profesor documentarist Cutean Irina Octavia, Școala Gimnazială Șugag

Teoria Inteligențelor Multiple subliniază faptul că fiecare om are mai multe tipuri de inteligență (opt după părerea lui Gardner), iar abilitățile cognitive multiple pot să fie identificate, stimulate și dezvoltate. Ele reflectă modalități diferite de a interacționa cu lumea. Astfel o **intelență** este descrisă ca fiind calea prin care un individ poate să își rezolve problemele de viață reală, are abilități de a crea un produs sau de a oferi un serviciu care este de valoare în cel puțin o cultură, și are potențialul de a găsi sau de a crea soluții care să faciliteze achiziția de cunoaștere nouă. Aplicarea acestei teorii în conceperea unei strategii de comunicare în Centrul de Documentare și Informare, permite realizarea unei viziuni de ansamblu asupra activităților care se desfășoară aici. Mai mult decât atât, instrumentele de comunicare rezultate în urma acestei activități și promovarea lor reprezintă o modalitate concretă de îmbunătățire a relației Centrului de Documentare și Informare cu utilizatorii săi.

Scop

Crearea unor instrumente de comunicare și îmbunătățirea și motivarea unui număr cât mai mare de utilizatori pentru a folosi resursele Centrului de Documentare și Informare.

Obiective

- dezvoltarea interesului pentru cunoașterea resurselor de care dispune Centrul de Documentare și Informare
- stimularea gândirii autonome, reflexive
- dezvoltarea interesului pentru comunicare
- dezvoltarea gustului pentru lectură și reducerea distanței dintre elev și carte

Grup țintă

Elevi, cadre didactice, membrii ai comunității

Resurse materiale

Carton, hârtie colorată, fondul de carte al Centrului de Documentare și Informare

Resurse umane

Elevii clasei a VII-a, profesor documentarist

Rezultate așteptate

- creșterea interesului pentru resursele Centrului de Documentare și Informare
- dezvoltarea spiritului de echipă
- promovarea imaginii școlii în comunitate

Plan de activități

Activitatea a presupus mai multe etape. Într-o primă etapă am ales clasa cu care voi desfășura activitățile din cadrul proiectului. Apoi am aplicat elevilor un chestionar pentru a stabili tipul de inteligență care i se potrivește. Am inițiat acest demers pentru a putea alcătui grupele și stabili sarcinile. Următoarea etapă a constat în distribuirea sarcinilor în funcție de tipul de inteligență astfel:

Inteligența lingvistică:

Realizarea unei povești al cărei loc de desfășurare a acțiunii să fie Centrul de Documentare și Informare sau imaginarea unui dialog în care locul să fie prezentat unui personaj venit din altă epocă

Inteligența spațial-vizuală

Realizarea unui afiș sau a unei mascote a Centrului de Documentare și Informare

Inteligența matematică

Alegerea unei cărți, măsurarea, cântărirea ei precum și imaginarea unei probleme matematice pornind de la personaje sau situațiile din cartea aleasă. În cazul de față a fost aleasă cartea Corneliiei Funke: *Inimă de cerneală*.

Inteligența muzicală

Crearea unui imn al Centrului de Documentare și Informare. Linia melodică a imnului a fost cântecul interpretat de Mihai Constantinescu: *O lume minunată*

Inteligența corporală

Crearea unei machete, care să ilustreze Centrul de Documentare și Informare într-o cutie de pantofi.

Inteligența intrapersonală

Interviu luat unui elev, care a intrat în contact cu resursele Centrului de Documentare și Informare în acest an școlar.

Inteligența naturalistă

Realizarea unei machete care să ilustreze drumul hârtiei, de la un copac la fabrica de hârtie și apoi o carte pe raftul Centrului de Documentare și Informare.

Toate produsele acestei activități au fost popularizate prin intermediul revistei școlii și a unei expoziții. Impresiile celor care au lucrat în cadrul proiectului dar și a celorlalți utilizatori ai Centrului de Documentare și Informare m-au determinat să consider faptul că proiectul a avut un impact pozitiv asupra tuturor celor implicați. Pentru elevi a fost o oportunitate de a cunoaște resursele Centrului de Documentare și Informare și de a-și îmbunătăți abilitățile de comunicare, iar pentru cei care au vizitat expoziția a fost un moment în care și-au conturat o imagine pozitivă asupra școlii și asupra modului în care aceasta din urmă își îndeplinește misiunile. Centrul de Documentare și Informare a fost prezentat sub diverse aspecte, acest lucru stârnind curiozitatea și interesul utilizatorilor.

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ FISCHER 2020

Prof. Hamorszki Andreea, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

Această pandemie ne-a forțat, într-un fel, să descoperim noi metode de a ne perfecționa și de a ne continua viața obișnuită de zi cu zi. Într-un an absolut normal, zilele acestea (septembrie 2020) aș fi participat la București la Conferința Internațională Fischer, ediția a 13-a. Dar contextul actual a mutat totul în on-line, chiar și organizarea unei conferințe internaționale, adresate profesorilor de limba engleză, și, anul acesta în premieră, și părinților și profesorilor de alte specialități.

Conferința s-a axat în principal pe mediul virtual, pe facilitarea accesului la noi metode de predare, la noi materiale digitale, adaptate provocării acestui an școlar. O primă întrebare pe care ar trebui să ne-o adresăm ar putea fi despre cum ne face să ne simțim predarea on-line și despre care sunt cele mai pronunțate obstacole în acest domeniu. Marea majoritate a profesorilor au răspuns cu menținerea interesului elevilor pe tot parcursul orei, ceea ce reprezintă “sfântul graal al învățării” (Sinatra et al, 2015). Concret, sarcinile de lucru trebuie să le trezească și mențină interesul, să-i provoace, să avem un scop clar al lor, ușor de înțeles, temele abordate să fie interesante și practice, elevii să poată relaționa cu subiectele alese, să-și poată vedea progresul de la o lecție la următoarea, să-i implicăm activ pe toți, să colaboreze și să comunice eficient în timpul orei (breakout rooms). Elevii să simtă că ei formează o comunitate în on-line, să aibă sentimentul apartenenței. Este de o importanță vitală pentru a avea un curs de succes în on-line. Orele cele mai memorabile sunt cele în care se creează relații de succes, în care te simți conectat la colegii de clasă, la profesor și că aparții unui grup. De aici decurg respectul reciproc, încrederea și găsirea în mod eficient a unui scop comun. Stabilirea unor bune relații în cadrul clasei alimentează și dezvoltă învățarea. În acest sens, trebuie stabilite reguli clare încă de la început; ar fi ideal ca elevii să fie cei care le propun:

promovarea unei atitudini pozitive față de colegi, atmosferă de lucru plăcută, să-și arate latura umană, empatia, responsabilități comune, să-și lase camerele pornite, iar dascălul să-și cunoască bine elevii, să-i implice în cât mai multe activități pe grupe/perechi (breakout rooms), să-i încurajeze și laude pentru efortul depus. Manualele digitale sunt un plus pentru predarea în on-line. Ele aduc o structură cu care elevii sunt deja familiarizați, acoperă temele programei școlare, includ activități interactive, conținutul audio/video este deja integrat, dispun de instrumente variate de lucru, oferă acces la caietul de exerciții aferent manualului, ca să menționez doar câteva dintre avantajele unui manual digital. Se apelează tot mai mult la meoda de predare “inversată” (flipped classroom), din cauza timpului mai redus de lucru în on-line. Elevii devin responsabili pentru ceea ce și cum învață, noțiunile noi le deprind înaintea orei prin studiu individual și în clasă le pun în practică prin aplicații. Bineînțeles, în această abordare, se ține cont de vârsta elevilor, de nivelul lor, de lungimea textelor, de cât ajutor din partea profesorului au nevoie. Verificarea răspunsurilor corecte se face prin numirea unui elev de către profesor, prin numirea unui coleg de către alt coleg, prin intermediul căsuței de dialog (chat box) din cadrul aplicației, prin sondaje sau întrebări cu variante de răspuns. De asemenea, conținuturile alese să fie adaptate ca lungime unei ore în on-line și întotdeauna să avem un plan B în cazul în care tehnologia ne face probleme.

Cum îi putem implica pe elevi? Surprinzându-i, pasând mingea în terenul lor și dându-le lor ocazia să vină cu întrebările pentru o imagine care să-i provoace, să-și exprime sentimentele vis-a-vis de acea imagine, să fie ei cei care creează întrebările pe baza unui text. „Predarea on-line deschide noi oportunități și noi nivele ale creativității” (Hamie Johnson).

Putem dezvolta lecții on-line de succes dacă urmăm câțiva pași de bază: să dezvoltăm o comunitate on-line strâns unită, un mediu pozitiv și care oferă sprijinul necesar; să planificăm ora adecvat, cu scopuri și obiective clar stabilite și adaptate on-line-ului; să-i implicăm pe elevi în moduri multiple și variate.

Bibliografie:

Pacansky-Brock, Michelle- „Best Practices for teaching with Emerging Technologies”, Routledge, New York, 2013

Dummet, Paul; Hughes, John and Stephenson, Helen- „Life Advanced”, National Geographic Learning, Cengage Learning, London, 2017

Lonka, Kirsti- „Phenomenal Learning from Finland”, Edita, Helsinki, 2018

EDUCAȚIA DIGITALĂ- O REALITATE A ZILELOR NOASTRE

Prof. Mihai Maria Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Cetatea de Baltă

Educația trebuie să fie dirijată în sensul dezvoltării personalității și talentelor copiilor, pregătindu-i pentru viața activă ca adult”

(Convenția cu privire la Drepturile copilului, art. 29)

Formarea competențelor descrise prin programa școlară nu este posibilă doar prin utilizarea unor strategii clasice de predare-învățare-evaluare. Introducerea calculatorului în școală nu trebuie să constituie un scop în sine, ci o modalitate de creștere a calității, a eficienței învățării și predării. Folosirea calculatorului reprezintă o nouă strategie de lucru a învățătorului și a copiilor, un nou mod de concepere a instruirii și învățării, care îmbogățește sistemul activităților didactice pe care aceștia le desfășoară și prezintă importante valențe formative și informative. Calculatorul simulează procese și fenomene complexe pe care nici un alt mijloc didactic nu le poate pune atât de bine în evidență. Astfel, prin intermediul lui, se oferă copiilor modele, justificări și ilustrări ale proceselor și conceptelor abstracte, neobservate sau greu observabile din diferite motive.

Și iată că în acest an școlar învățarea digitală a ajuns să joace un rol crucial în educație. Elevii s-au adaptat ușor noilor provocări, au fost interesați să învețe și să-și extindă orizonturile.

Instrumentele digitale și tehnologia le dezvoltă elevilor abilități auto-didactice eficiente de învățare. Aceștia devin capabili să identifice ceea ce au nevoie pentru a învăța, găsesc și utilizează resursele online și aplică informațiile la teme și proiecte. Acest lucru le sporește eficiența și productivitatea.

Pe lângă implicarea mai mare a elevilor, instrumentele și tehnologia digitală dezvoltă abilități de gândire critică, care stau la baza dezvoltării raționamentului analitic. Copiii explorează întrebări deschise folosindu-se de propria imaginație și logică. Jocurile interactive și de îndemânare sunt instrumente excelente care îi învață pe copiii să se disciplineze, pentru că în astfel de jocuri e nevoie să se respecte regulile și îndrumările pentru a participa. De asemenea, copiii își dezvoltă sentimente pozitive de realizare și stăpânire de sine atunci când dobândesc noi deprinderi de a utiliza tehnologia digitală. Devin mai încrezători și dornici să exploreze și să descopere lucruri noi. Elevii care folosesc tehnologia digitală pentru a învăța devin mai implicați în acest proces și sunt mai interesați să-și dezvolte baza de cunoștințe, poate fără să-și dea seama, pentru că învață într-un mod activ, angajat și implicat. Pe lângă profesori, și părinții pot folosi activități interactive pentru a încuraja interesul copilului în procesul de învățare.

Învățarea digitală nu numai că permite elevilor să acceseze tot mai multe informații, dar pot și să se asigure că informațiile sunt adaptate nevoilor lor specifice. Posibilitatea de a ajuta fiecare elev să învețe în cea mai eficientă manieră, este cel mai important beneficiu al învățării digitale. Astfel, orele de la clasă sunt mai eficiente, punându-se accent pe dezvoltarea materiei prin discuții și angajarea în activități care au la bază comunicarea și cooperarea între elevi.

Ajutând copiii să gândească în afara cadrului tradițional și rigid de învățare, prin instrumente și metode digitale, le este stimulată creativitatea și le oferă sentimentul de încredere în propriile capacități.

Pe fondul entuziasmului care caracterizează primele etape ale oricărui nou fenomen, există riscul de a pierde din vedere aspecte cheie privind impactul real în practica didactică, relevanța pentru nevoile și interesele elevilor sau utilitatea demersurilor pentru principalii actori și beneficiari ai sistemului de învățământ.

Însă în egală măsură trebuie aduse în dezbatere atât beneficiile, cât și aspectele critice sau neîmplinirile asociate predării on-line, în scopul conturării unor soluții ameliorative.

Pentru introducerea TIC în curriculum trebuie avute în vedere o serie de precauții reliefate de meta-analizele internaționale recente, cunoscut fiind faptul că utilizarea improprie a noilor tehnologii poate conduce la efecte negative, spre exemplificare: elevii care folosesc calculatoarele pentru a crea prezentări obțin note sub așteptări la secțiunea de scriere a testului desfășurat la nivel național; timpul alocat pentru crearea prezentărilor poate afecta timpul disponibil la clasă pentru dezvoltarea competențelor de scriere ale elevilor.

Oricum, ca un corolar al demersurilor de implementare a noilor tehnologii și a expectanțelor evaluatorilor în ce privește impactul asupra performanței școlare, „*nu pot exista așteptări în ceea ce privește progresele în învățare prin simpla introducere a TIC în școli*”.

Rezultatele mai bune la învățătură sunt un efect al unei serii de factori asupra cărora trebuie intervenit unitar și constant; armonizarea intervențiilor la nivelul mijloacelor didactice, a programelor școlare și a formării cadrelor didactice este cheia succesului, fie acesta așteptat pe termen scurt, ca creștere a participării, a motivației și a performanței școlare, sau pe termen lung, la nivel de rată de angajare și de efecte socio-economice. „*Evaluările formative – formative assessment – reprezintă una dintre cele mai eficiente strategii pentru încurajarea performanțelor elevilor*”.

Bibliografie:

- Integrare TIC în învățământul primar- suport de curs, Agenția A.R.N.I.E.C., ianuarie 2015
- Gheorghe Virgiliu, Criveanu Nicoleta, Drăgulescu Andrei – *Efectele micului ecran asupra minții copilului*, Editura Prodromos, București, 2007
- Kean John , *Mass-media și modernitatea*, Editura Polirom, Iași, 2000

PROCESUL LITERAR AL LUI MANOLE, PROTAGONISTUL DRAMEI „MEȘTERUL MANOLE” A LUI LUCIAN BLAGA CLASA A XI-A

Prof. Rusan Mirela, Liceul „Corneliu Medrea” Zlatna

Având în vedere contextul actual al educației care înclină balanța către nevoile și preocupările elevului, spre deosebire de anii trecuți în care conținuturile predate aveau o pondere mult mai mare, am ales să realizez o activitate interesantă, atrăgătoare și plăcută atât pentru elevii mei din clasa a XI-a, cât și pentru mine. Mai precis să punem în scenă un proces literar, iar în acest scop ne-am hotărât asupra dramei lui Lucian Blaga, „Meșterul Manole”, activitate care să implice un număr cât mai mare de elevi din clasă. Astfel, cu toții au fost nevoiți să citească piesa de teatru și să se gândească ce sarcini ar dori să aibă în acest proiect: unii s-au ocupat de costume, alții de recuzită, unii s-au documentat în legătură cu modul de desfășurare a unui proces în instanță în sistem american (prin vizionarea unor filme), alții au gândit și redactat „scenariul” și, nu în ultimul rând, actorii și-au ales rolurile. Ideea li s-a părut grozavă încă de la început copiilor, deși presupunea timp, răbdare, atenție și efort din partea lor, în comparație cu predarea „clasică” a lecției, însă cu toții am fost satisfăcuți de rezultatul obținut. Susținerea piesei a avut loc în incinta școlii (sala de clasă a fost organizată precum o sală de judecată), fiind invitați colegi de-ai lor din alte clase, părinții lor, precum și alte cadre didactice.

Am decis să promovez acest proiect al meu în rândul colegilor mei ca o sursă de inspirație, ca un suflu nou în activitatea noastră didactică ce poate deveni rutinantă cu timpul. Prin urmare, scenariul procesului literar va stă la dispoziție în continuare.

DECOR: masa judecătorei, masa inculpatului, masa procuroarei, cea a apărării, cea a

grefierei, scaunele juraților, cele ale martorilor și ale publicului, masa declarațiilor.

RECUZITĂ:

arma crimei (mistria), imagini cu locul crimei (Mănăstirea Curtea de Argeș), Biblia, ciocanul judecătorei, înregistrarea audio cu declarația solului trimis de Vodă, costum de judecător, veșminte monahale, uniformă de polițist, halat de medic, rochie albă pentru Mira, veșminte de preot, cojoc și căciulă pentru Găman, trei ii tradiționale pentru meșteri, costume pentru procuror și avocatul apărării, cătușe.

PERSONAJE:

Manole –

Mira –

Bogumil –

Găman –

Al șaselea meșter –

Al treilea meșter –

Judecător –
Procuror –
Avocatul apărării –
Grefier –
Polițist Ionescu –
Preot Tudorache –
Psiholog Vasilescu –
Jurat -

Ceilalți elevi ai clasei sunt jurați.

SCENARIUL:

Toți participanții se află la locurile lor; grefierul anunță intrarea judecătorei și cazul, iar sala se ridică în picioare. După ce toată lumea s-a așezat, judecătoreia se adresează juriului, oferindu-i indicații despre cum se va derula procesul.

Grefiera: Toată lumea în picioare! Intră onorabila judecătore Perța Anca ce va prezida procesul cu nr. 3210: Statul împotriva inculpatului Manole.

Judecătoreia: Stimați jurați, pe parcursul procesului trebuie să urmăriți faptele cu atenție, să dați dovadă tot timpul de imparțialitate, să aveți în vedere obiecțiile ridicate și deciziile judecătorului în privința acestora, iar la final, când vă veți retrage pentru deliberări, trebuie să ajungeți la verdictul corect în unanimitate. Acum va lua cuvântul acuzarea ce va fi urmată de pledoaria inițială a apărării.

Procuroarea: Onorată instanță, stimați jurați, vom începe prin a prezenta cazul, la modul general: în data de 21 august 1512, inculpatul Manole, meșter renumit la nivel național, și-a ucis cu sânge rece soția, pe Mira, victimă naivă a planurilor sale malefice de câștigare a unei reputații și mai mari. Pentru a demonstra relele sale intenții, vom aduce în fața dumneavoastră o serie de martori care vor proba acuzația de crimă cu premeditare, dar și câteva probe incriminatorii, lăsând la latitudinea d-voastră deznodământul procesului.

Avocata apărării: Stimați jurați, dacă acuzarea a simplificat faptele pentru ca gestul inculpatului să pară condamnabil fără dubiu, apoi trebuie să aflați că situația nu este atât de clară. În decursul procesului, vom expune declarații și dovezi aduse și susținute de persoane autorizate, specialiști în domeniu, care vor demonstra faptul că inculpatul suferea de multă vreme de tulburări psihice și comportamentale care, agravându-se în timp, au condus la o cădere nervoasă ce a culminat cu pierderea discernământului în momentul în care a avut loc evenimentul nefericit al pierderii soției sale.

Grefiera: Cum pledează inculpatul?

Avocata apărării: Nevinovat, pe motiv de pierdere temporară a discernământului.

Acuzarea își cheamă, pe rând, la bară, martorii care vor depune jurământ cu mâna pe Biblie că vor spune adevărul.

Procuroarea: Este chemat la bară d-ul polițist constatator Ionescu.

Polițistul se așază în boxa martorilor, ridică mâna dreaptă, iar stânga o așază pe Biblie.

Grefiera: Jurați să spuneți adevărul și numai adevărul, așa să vă ajute Dumnezeu?

Polițistul: Da.

Procuroarea: D-voastră sunteți polițistul care a fost trimis la fața locului în data de 21 august pentru a efectua cercetările preliminare?

Polițistul: Da.

Procuroarea: Ce ne puteți spune despre ce ați găsit acolo?

Polițistul: În seara zilei de 21 august, m-am deplasat la Mănăstirea Curtea de Argeș după ce am fost informați că acolo a avut loc o crimă.

Procuroarea: Rog să se înregistreze proba cu nr. 1, imagini cu locul unde a avut loc crima. (Indică fotografiile juraților.) Continuați!

Polițistul: La fața locului am găsit o parte a zidului mănăstirii dărâmat parțial, după care se zărea cadavrul unei femei ce fusese zidită acolo, pe acuzat așezat lângă zid, având o mistrie în preajmă și câțiva oameni despre care am aflat, ulterior, că sunt colegi ai inculpatului și alți martori care au asistat la scenă.

Procurorul: Rog a se înregistra proba cu nr. 2, arma crimei, adică mistria respectivă. Vă rog să-mi spuneți cum părea a fi inculpatul?

Polițistul: Părea obosit, ca după un efort mare.

Procurorul: Vă mulțumesc. Îl convocăm, în continuare, pe d-ul Găman.

Găman se așază obosit și depune jurământul, mormăind.

Procurorul: D-le Găman, ați fost în jurul acuzatului o bună bucată de vreme, prin urmare îl cunoașteți destul de bine. Știm din declarația d-voastră că într-un anumit moment v-ați oferit propriul trup pentru sacrificiu, conform teoriei primitive că este necesară o jertfă ca să rămână în picioare zidurile bisericii. Dar inculpatul v-a refuzat. Este adevărat?

Găman: Este adevărat.

Procurorul: Refuzul său a fost dictat, desigur, de intenția de a-și ucide soția, iar oferta d-voastră i-ar fi năruit planurile. Pe de altă parte, după săvârșirea crimei, inculpatul și-a mărturisit vina în fața d-voastră. Citez din declarație: „Am ucis-o cu mâinile mele. Dar ea a zâmbit.” Este adevărat?

Găman: Da. (Vizibil încurcat.)

Procurorul: Mulțumim. Nu mai am alte întrebări. Este solicitat inculpatul Manole.

Găman pleacă trist, cu lacrimi în ochi, iar Manole îi ia locul și depune jurământul.

Procurorul: Este adevărat că ați refuzat oferta d-ului Găman?

Manole: Da.

Procurorul: Probabil că generozitatea lui v-a încurcat... (Zâmbește malițios.) Martori oculari ne-au declarat că într-un moment intim i-ați spus soției că, și aici citez: „Între voi două, nicio deosebire nu fac; pentru mine sunteți una.”, referindu-vă la dânsa și la prețiosul d-voastră proiect arhitectural. Deci gândul crimei era deja sădit ...

Avocata apărării: Obiectez! Afirmatia este scoasă din context, deci irelevantă pentru acest caz.

Judecătoarea: Se admite. Juriul nu va lua în considerare ultima remarcă a procurorului.

Procurorul: Bine... Totuși recunoașteți că v-ați mărturisit vina d-lui Găman?

Manole: Da, dar ...

Procurorul: Atât. Vă mulțumesc. Acuzarea îl cheamă în continuare pe cel de-al șaselea meșter, coleg al inculpatului.

Manole se duce în boxa inculpaților, iar cel de-al șaselea meșter depune, satisfăcut, jurământul.

Procurorul: Ați declarat că, după plecarea trimisului lui Vodă, acuzatul v-a vorbit d-voastră, tuturor colegilor săi, despre ideea jertfirii unei persoane ca să fie împiedicată definitiv surparea zidurilor. Tot în aceeași discuție, inculpatul a afirmat cu apăsare și fermitate că biserica se va înălța, nu-i așa?

Al șaselea meșter: Așa este.

Procurorul: Apoi, în încercarea de a se debarasa de întreaga responsabilitate a gestului, acuzatul a încercat să vă manipuleze; citez: „Dacă numai unul din noi ar săvârși-o, ar fi păcat de moarte, cum însă prin noi toți se va face, va fi o jertfă dătătoare de viață. Învoiala ni se va ierta și jurământul nu ne va arde.” În plus, ați asistat la tentativa pe care a avut-o inculpatul de a-și induce în eroare soția în momentul zidirii, spunându-i că totul este doar un joc. Am dreptate?

Al șaselea meșter: Aveți.

Procurorul: În final, vă rog să ne descrieți comportamentul inculpatului în clipele ridicării zidurilor ce i-au acoperit partenera de viață!

Al șaselea meșter: Păi, meșterul era foarte lucid și ferm în ordinele pe care ni le dădea; părea că știe ce face, chiar dacă munca noastră era un act criminal. Și Mirei i-a dat câteva indicații clare despre ce are de făcut, citez: „Ieși din încălțăminte ca să intri desculță în zid!”. Apoi a adăugat: ”Mira, ceasul acesta ar trebui să-ți fie scump cum altul nu ți-a fost.”

Procurorul: Alte întrebări nu mai am. Vă mulțumesc. Acuzarea îl cheamă în fața instanței pe d-ul părinte Tudorache, preot al parohiei Curtea de Argeș.

Cel de-al șaselea meșter merge la loc, iar preotul jură că va spune adevărul.

Procurorul: D-le Tudorache, vă rog să ne împărtășiți opinia d-voastră în legătură cu acest caz!

Preotul: Din punctul de vedere al bisericii, fapta Meșterului Manole este de neiertat. A luat o viață nevinovată, a propriei soții; cu atât mai mult cu cât nu a fost vorba despre un accident sau legitimă

apărare, ci aparent pentru un interes meschin și material. Însă indiferent care ar fi situația, Sfânta Biblie spune să nu ucizi. Așadar, chiar dacă justiția îl va găsi nevinovat, în fața Domnului, la Judecata de Apoi, va da socoteală pentru fapta sa.

Procurarea: Acestea fiind spuse, vă mulțumim, părinte, și îi oferim apărării ocazia să ia cuvântul.

Avocata apărării: Apărarea îl convoacă pe d-ul Bogumil, starețul confident al inculpatului.

Bogumil depune jurământul și se așază.

Avocata apărării: D-le stareț, am aflat până acum că d-voastră sunteți cel care a lansat ideea sacrificiului uman, și nu acuzatul. Puteți să reproduceți răspunsul primit de la Meșterul Manole?

Bogumil: Voi încerca. Sunt puțin tulburat de toate cele câte s-au petrecut... (Face o pauză îndelungată, ca și cum ar încerca să-și adune gândurile.) Îmi amintesc că meșterul era foarte îngândurat la vremea aceea; era neliniștit din cauză că toată strădania sa a fost în zadar, deoarece tot ceea ce construiam ziua, noaptea se surpa. Ajunsese să creadă că, îl citez: „Se petrec lucruri necurate pretutindeni.”. Atunci, amintindu-mi de poveștile bătrânilor, i-am sugerat că, îmi aduc aminte exact cuvintele, „Sufletul unui om clădit în zid ar ține laolaltă zidurile locașului până-n veacul veacului.”. Apoi i-am explicat că „Sufletul iese din trupul hărăzit viermilor albi și intră învingător în trupul bisericii, hărăzit veșniciei!”. Dar Manole a refuzat categoric propunerea mea, zicând că: „A fost odată săpat în piatră: Să nu ucizi. Și alt fulger de atunci n-a mai căzut să șteargă poruncile!”.

Procurarea: Aha! Deci inculpatul înțelegea foarte bine situația; era conștient de gravitatea faptei!

Judecătoria: (Bate cu ciocanul în masă.) D-nă procurare, știți foarte bine că nu aveți voie să întrerupeți mărturia! Dacă incidentul se va repeta, voi fi nevoită să iau măsuri!

Avocata apărării: Mulțumim. Vă puteți retrage, d-le Bogumil. Apărarea solicită revenirea la bară a d-lui Găman. (Găman se așază în boxa martorilor.) D-le Găman, referitor la ce ați declarat anterior, puteți găsi un alt motiv pentru care inculpatul v-a refuzat propunerea de a vă jertfi propria viață în ziduri? Oare nu este posibil ca acest om, pe care îl cunoașteți de atâta timp ca fiind o fire sensibilă, altruistă, să nu își dorească cu adevărat să ucidă, nici măcar în scopul unei viitoare îmbogățiri sau a unei faime europene?

Găman: (Suspînând.) Eu așa cred. Manole este unul dintre cele mai curate suflete pe care le cunosc. Nu ar face rău nici unei găze măcar... Alteceva s-a întâmplat acolo...

Avocata apărării: Ați petrecut mult timp împreună... Puteți să ne spuneți dacă ați observat ceva ciudat la el în acea perioadă?

Găman: (Ezită.) Vă spuneam că ceva a fost acolo... Într-o zi mi-a mărturisit că : „Lăuntric un demon strigă: Clădește! Pământul se-mpotrivesc și-mi strigă: Jertfește!”. Și eu i-am spus că am auzit glasul pământului și că simt unele forțe care i se pun împotriva: „Puteri fără noimă n-au de lucru și macină din stâncă fină pentru gurile morților. [...] Zidul se mișcă: se zbate în friguri pământul. Și nu sunt friguri de naștere, ci friguri de prăbușire!”... (Privește în gol și rămâne pe gânduri.) Chiar și mai târziu, după ce Mira n-a mai suflat, meșterul îi auzea vaierul din ziduri. (Brusc se luminează la față.) Și eu l-am auzit!

Procurarea: Obiectez! Acuzarea nu îl consideră pe acest om un martor credibil. Spusele lui indică o persoană cu înclinații paranoice, poate schizofrenie. Solicităm un examen psihologic! Doar dacă acesta va adevăra că martorul nu suferă de nicio afecțiune psihică, putem lua în considerare declarația lui.

Judecătoria: Se admite. Vă rugăm, d-le, să vă întoarceți în sală, urmând să reluăm discuția după ce primim rezultatele expertizei medicale. Continuați!

Găman se întoarce la locul lui, confuz și dezorientat.

Avocata apărării: Inculpatul este chemat la bară. (Manole revine.) Meștere, care a fost starea d-voastră înainte și după ce vi s-a inoculat ideea sacrificiului?

Manole: Eram măcinat de gânduri, confuz, neliniștit... Nu înțelegeam unde greșesc: am măsurat în nenumărate rânduri, am socotit până la epuizare și am lucrat fără pauză, iar rezultatul a fost același. (Amărât.)

Avocata apărării: Atunci este corect să presupunem că au existat nopți în șir în care n-ați dormit? Oboseala s-a acumulat, atât cea fizică, cât și cea psihică. La aceasta s-a adăugat apoi și presiunea venită din partea domnitorului, prin vocea mesagerului său. Și, probabil, teama...

Manole: Este adevărat ceea ce spuneți. Nu înțeleg ce s-a întâmplat. (Chinuit, punându-și fruntea în mâini.) Nu mă înțeleg pe mine...

Avocata apărării: Liniștiți-vă! Puteți să vă întoarceți la locul d-voastră. În continuare, invităm alături de noi pe d-na Vasilescu, psiholog și psihiatru cu o experiență de 15 ani.

Femeia își ia locul și depune jurământul.

Avocata apărării: Bună ziua. D-nă psiholog, ce ne puteți spune despre efectele insomniei asupra psihicului uman?

Psihologa: Bună ziua. Despre insomnie pot să vă spun, pe scurt, că dacă durează de mai mult timp, are un impact negativ mare asupra funcționării unui om și poate facilita în timp apariția simptomelor de anxietate și depresie. Anxietatea duce la accelerarea metabolismului și la o stare de activare care este incompatibilă cu somnul. Așa se poate fi explicat comportamentul hiperactiv al inculpatului, sub presiunea factorilor externi. Este greu să dormim când simțim frică, deoarece corpul nostru se pregătește pentru luptă sau fugă. Gândurile devin din ce în ce mai iraționale și se ajunge la un cerc vicios.

Avocata apărării: Din declarațiile martorilor de până acum, credeți că acuzatul s-a aflat într-o asemenea situație? Iar fapta sa putea fi provocată de aceste dereglări chimice?

Psihologa: Cu siguranță.

Avocata apărării: Mulțumim, d-nă doctor. (Martorul își reia locul în sală.) Pentru a întări ipoteza noastră, apărarea prezintă proba cu nr.3, o înregistrare a declarației luată mesagerului din partea domnitorului.

Avocata pornește înregistrarea: „Am fost trimis la Meșterul Manole de către domnitor, cel care a comandat înălțarea bisericii, fiindcă termenul inițial a fost de doi ani și au trecut șapte, timp în care în urma meșterilor nu s-a văzut nimic. Înainte să părăsesc curtea domnească, Vodă a afirmat că «Alți domni au nebuni de curte; eu am pe Manole!». Chiar și tovarășii de muncă ai meșterului l-au numit nebun, după ce Manole mi-a spus să-i transmit lui Vodă că biserica se va ridica în trei zile. I-am auzit cu urechile mele zicând că «Un singur meșter are țara, și acela-i smintit!»”

Avocata apărării: După cum puteți vedea, este din ce în ce mai evident că inculpatul a fost victima propriei oboseli care i-a provocat stări de angoasă, amplificând halucinațiile ce l-au bântuit și i-au întunecat mintea. Mai departe îl rechemăm pe cel de-al șaselea meșter. (Meșterul se îndreaptă către boxa martorilor.) D-le, este adevărat că l-ați acuzat de trădare pe inculpatul Manole, după ce toți ați făcut legământul să jertfiți prima femeie curată ce va veni la voi? De ce?

Al șaselea meșter: Da, este adevărat. Manole ne-a propus acest legământ, noi am acceptat, însă această femeie s-a lăsat îndelung așteptată. Sau cel puțin așa ni s-a părut nouă atunci, când eram toți înnebuniți de această idee diabolică și copleșiți de teama de a pierde o persoană dragă. Așadar, este firesc să-l bănuim pe el că și-a anunțat soția.

Procurarea: Obiectez! Acuzatul a negat trădarea, deci ipoteza este greșită.

Judecătoria: Se admite.

Avocata apărării: Bine. În timpul zidirii victimei, cum s-a manifestat inculpatul?

Al șaselea meșter: Lucra de zor, fără a respira parcă, ca și cum ar fi fost posedat, iar în toată lumea asta nu ar fi fost decât el și zidul. Pe noi nu ne-a lăsat să ne apropiem numai după ce a pus ultima cărămidă asupra soției sale, iar cât timp am continuat ridicarea zidurilor, ne-a lovit cu biciul, urlând la noi ca un apucat, pretextând că aude vocea Mirei în zid.

Avocata apărării: Vă mulțumesc. (Meșterul lasă locul următorului martor.) În final, îl chemăm în fața d-voastră pe celălalt coleg al inculpatului, cel de-al treilea meșter.

Meșterul se apropie și depune jurământul.

Avocata apărării: Spuneți-ne, care era porecla inculpatului pe șantier?

Al treilea meșter: Meșterul Nenoroc.

Avocata apărării: De ce?

Al treilea meșter: Păi, pentru că un ochi al său plângea, iar celălalt râdea.

Avocata apărării: Ce credeți că înseamnă asta?

Al treilea meșter: Bănuiesc că era într-o stare sufletească neobișnuită; că sufletul lui era împărțit și că nu mai putea ascunde ce simte.

Avocata apărării: Adică tulburarea emoțională care l-a făcut să-și piardă cumpătul... În altă ordine de idei, meșterul a văzut umbra bisericii, proiectată pe pământ, înainte ca aceasta să fie construită. Și, indiferent de explicațiile celorlalți, că putea fi un nor sau un copac, acesta a insistat mai departe cu iluzia lui, nu-i așa? Ca și cum ar fi fost obsedat sau ar fi avut halucinații.

Al treilea meșter: Da, cred că da. Noi am tot încercat să-l convingem că este vorba despre altceva, dar el nu și nu.

Avocata apărării: Mai încolo, când începuse să pună cărămidă peste cărămidă asupra soției sale, ce a exclamat inculpatul?

Al treilea meșter: Ne-a zis „Frați zidari, luați piatra cea mai grea; loviți-mă aici, în creștet; nu pot!”. Pentru că nu putea să-și ducă la bun sfârșit misiunea.

Avocata apărării: Dar înainte de aceasta, când victima s-a ivit la fața locului, în timpul zidirii acesteia și după, care a fost comportamentul inculpatului?

Al treilea meșter: (Încearcă să-și amintească) Când Mira s-a arătat, Manole a rămas ca o stană de piatră, din cauza șocului; apoi, ca un lup, s-a aruncat în mijlocul nostru ca s-o protejeze; după aceea s-a calmat brusc, parcă resemnat, ca în final să se însenineze deodată și să joace teatru, încercând s-o convingă că noi toți vom juca un joc.

Procuroarea: Obiectez! Orice om, în circumstanțe asemănătoare, s-ar manifesta la fel. Nu este vorba despre nebunie, ci doar de o rătăcire temporară sau o slăbiciune umană.

Judecătoarea: Se respinge.

Avocata apărării: Cu toate acestea, nu ne-ați descris încă felul în care au evoluat lucrurile în timpul construirii zidurilor și apoi.

Al treilea meșter: A muncit ca un nebun. A lucrat zi și noapte, „cu glas ridicat și cu hohot.” Într-o singură pauză am avut o discuție în care meșterul mi-a zis că are impresia că ne trudim de câteva săptămâni, deși nu trecuseră decât șapte zile. Apoi m-a întrebat cine a pus ultima cărămidă asupra soției sale. Am crezut că glumește și nu i-am răspuns. Abia acum îmi dau seama că în nebunia lui pierduse noțiunea timpului, dar și memoria pentru o vreme.

Avocata apărării: Da, există o explicație medicală – pierderea memoriei imediate. Continuați!

Al treilea meșter: Când construcția a fost aproape gata, părea să fi înnebunit de-a binelea: a vrut să spargă zidul, să distrugă toată munca noastră, spunând ca aude plânsetul soției în ziduri. Nu l-am lăsat. După asta, după ce am isprăvit biserica, n-a mai contat nimic; veneau oameni să vadă falnica clădire, se minunau, dar lui nu-i păsa. A început să bânuie pe lângă ziduri, pierdut în gânduri. Chiar ziceau colegii mei că „Umblă parcă n-ar umbla.” și „Vorbește parcă n-ar vorbi.”

Avocata apărării: Mulțumesc. Sunteți liber să plecați. Apărarea nu mai are martori.

Judecătoarea: Acuzarea dorește să mai adauge ceva înainte de susținerea pledoariei finale?

Procuroarea: Nu.

Judecătoarea: Atunci puteți începe. Acuzarea va lua prima cuvântul.

Procuroarea: Vă mulțumesc, Onorată Instanță. (Zâmbește și se îndreaptă către jurați, călcând apăsător) Doamnelor și domnilor jurați, noi, acuzatorii, îl acuzăm pe inculpatul Manole pentru săvârșirea faptei de crimă cu premeditare, deoarece și-a ucis fără milă soția, pe Mira, și considerăm că faptele prezentate aici constituie un temei suficient pentru a i se da acuzatului pedeapsa cea mai severă, adică închisoarea pe viață. În primul rând, acesta merită pedeapsa maximă pentru felul în care și-a ucis soția, dar și pentru ușurința cu care a săvârșit înfiorătoarea faptă; în al doilea rând, inculpatul reprezintă un pericol major pentru toți cetățenii. Așteptăm verdictul doamnei judecătoare și a domnilor jurați; până atunci eu vă mulțumesc pentru ascultare și îngăduință!

Judecătoarea: Apărarea, puteți începe.

Avocata apărării: Mulțumim. Onorată Instanță, apărarea nu poate nega adevărul faptelor, dar cere să se ia în considerare circumstanțele atenuante prezentate în decursul procesului. Este adevărat că pârâul Manole și-a ucis soția, dar tulburarea psihică pe care a manifestat-o l-a determinat să recurgă la acest gest pe care și el îl regretă foarte mult. În apărarea inculpatului, va invit să analizați cu

atenție expertiza medicală în care este precizat faptul că Manole suferă într-adevăr de o boală psihică de o gravitate accentuată care îl împiedică să mai gândească precum o făcea atunci când era în deplinătatea facultăților mintale. Nici însuși Dumnezeu nu îi judecă pe cei "săraci cu duhul", așa cum a fost și clientul meu în momentul săvârșirii crimei, iar noi, ca oameni, cu atât mai puțin avem acest drept. Cel mai de preț dar pe care omul l-a primit după viață este rațiunea, iar atunci când o persoană o pierde, nu poate fi responsabilă și acuzată pentru faptele sale. Apărarea consideră nefondată acuzația de crimă cu premeditare adusă lui Manole, întrucât, înainte de a suferi de această afecțiune, el își iubea soția foarte mult, martori fiind toți cei care îl cunosc, iar dacă a ajuns să comită o asemenea crimă, singura explicație plauzibilă care ar putea elucida acest gest este tulburarea cu care a fost diagnosticat în urma controlului medical efectuat de doamna psiholog.

De aceea, cerem cu toată hotărârea scoaterea inculpatului de sub acuzație, rugându-vă să arătați, domnilor jurați, înțelegere față de un om care nu mai este stăpân pe gândurile și pe acțiunile sale, acordându-i toată iertarea pentru fapta lui greșită.

Judecătoarea: Stimați jurați, aveți faptele, v-au fost prezentate dovezile, i-ați audiat pe martori; acum responsabilitatea este a d-voastră să alegeți verdictul corect. Fiți cu băgare de seamă și ascultați ce vă dictează conștiința! Curtea se retrage până juriul deliberază.

Grefieră: Toată sala în picioare!

Judecătoarea iese, la fel și juriul, iar cei din sală fac pronosticuri. După două ore:

Grefieră: Toată sala în picioare!

Judecătoarea: Ați ajuns la un verdict?

Un jurat: Da. Acuzatul este găsit nevinovat. (Sala sare în picioare și aplaudă; numai Manole rămâne indiferent la toată scena, rătăcind cu gândul spre trecut.)

MINDFULNESS ACASĂ ȘI LA ȘCOALĂ

Prof. inv. primar Pușcașu Anca, Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj

Mulți dintre noi trăiesc și își desfășoară existența într-un ritm rapid, au locuri de muncă din ce în ce mai solicitante, sunt supuși zilnic stresului și presiunilor exterioare și de multe ori nu reușesc să le facă față...și atunci întrebarea care apare tot mai des este: când mai avem timp să ne preocupăm pentru propriul EU?

Astfel, a devenit tot mai evident efortul de a găsi modalități prin care să ne concentrăm atenția asupra propriei persoane. Specialiștii din domeniul sănătății mintale ne vorbesc despre importanța explorării trăirilor interioare și a emoțiilor, mai cu seamă de când tot mai multe cercetări au demonstrat că între bolile fizice și suferințele psihice există o strânsă legătură.

O astfel de modalitate de conectare la sine este *mindfulness*, concept preluat din tehnicile antice de meditație budistă, o tehnică dezvoltată de Jon Kabat-Zinn, care te învață cum să câștigi control asupra minții, a emoțiilor, cum să-ți recapeți echilibrul; *mindfulness* se referă la o tehnică de concentrare intenționată a atenției asupra momentului prezent și a acceptării, fără judecată, a gândurilor, emoțiilor și senzațiilor ce ne definesc, pentru a ajunge la o înțelegere de sine mai aprofundată, pentru ne a învăța să trăim acum și aici, fără regrete din trecut sau temeri legate de viitor. Dacă această meditație este practică, chiar și pentru o perioadă scurtă de timp, apar beneficii în îmbunătățirea stării de spirit, prin educarea atitudinilor care contribuie la calitatea vieții.

Autoarea Ed Halliwell prezintă în cartea sa, *Cum să trăiești bine dând dovadă de atenție*, cele mai la îndemână exerciții pentru a practica *mindfulness*. Astfel:

• Mindfulness asupra respirației

-este bine să se înceapă cu sesiuni scurte de 5 până la 15 minute pentru familiarizare cu meditația;

-se recomandă găsirea unui loc în care să te simți comod, spatele să fie drept, iar tălpile picioarelor să fie lipite de podea;

-concentrează-ți apoi atenția asupra respirației: simte cum intră și iese respirația din corp – acordează-te la ritmul și fluxul ei; simte respirația în stomac și mișcările peretelui abdominal cu fiecare inspirație și expirație. Nu trebuie să tragi aer adânc în piept sau să încerci să controlezi cumva respirația, las-o să-și urmeze cursul și observă. Tot ce trebuie să faci e să o simți, să o urmărești, lăsându-ți mintea să se miște odată cu ea.

• Mindfulness asupra corpului

-se recomandă exersarea între 5 și 20 de minute sau cât timp e potrivit pentru fiecare;

-acest exercițiu ne oferă detașarea necesară pentru a resimți senzațiile corpului pe deplin, în mod deschis și cu conștientizare, astfel, devenim conștienți de semnele de stres din corpul nostru și învățăm cum să le facem față cu pricepere.

-observă senzațiile din întregul corp; fii conștient de textura și temperatura din părțile corpului care ating podeaua, scaunul, perna, hainele, de alte părți ale corpului, aerul din jur – precum și de senzațiile interne, precum încordarea, relaxarea, presiunea, oboseala, căldura, frigul, mâncărimea etc.; observă cu interes senzațiile plăcute și neplăcute, simțindu-le pe deplin. Fii atent la preferințe – ce senzații îți plac, ce senzații nu îți plac – observă unde și cum simți că te stăpânesc sau că le rezști. Fii curios la orice schimbare, a locului, intensității, calitatea senzației.

• Alege o activitate plăcută de peste zi

-poate când citești ceva, când te plimbi în parc, poate un moment când te întâlnești cu cineva drag, poate când savurezi cafeaua de dimineață.

-începe să observi pentru câteva zeci de secunde ce simți în acest timp în corp, observă emoția... observă-ți mintea, gândurile... și le poți aduce blând înapoi, în experiența ta din Aici și Acum... alege-ți o ancoră.

-în timp ce călătorești cu un mijloc de transport sau pe scaunul din dreapta al autoturismului poți alege un stimul vizual din jur sau un stimul auditiv, o melodie. Rămâi atent câteva zeci de secunde observând, în timp ce mintea analizează stimulul ales, cum te simți, emoțiile, senzațiile corporale... Trăiește această experiență de a fi în acest prezent, cu ajutorul stimulului ales.

Mediul actual oferă copiilor accesul la multă informație, mulți stimuli, care vin din toate părțile: calculatoare, tablete, telefoane, televizoare, reclame etc. De multe ori aceștia ajung să resimtă un nivel de stres și de emoții negative similare cu cele ale unui adult. Le este mai greu să rămână concentrați la școală și sunt mai impulsivi în comportament.

Avantajele activităților de mindfulness pentru copii sunt nelimitate. Momentele mici care ne aduc conștientizarea în corpul nostru, respirația sau împrejurimile actuale au un impact mare asupra abilităților de viață cruciale pentru copil, inclusiv luarea deciziilor, autocontrolul și reglarea emoțională. Practicarea exercițiilor de tip mindfulness are efecte pozitive asupra sănătății fizice și mentale a copilului, îi oferă posibilitatea de a promova bunătațe, răbdare și compasiune pentru ceilalți.

Iată două dintre diferitele exerciții de tip mindfulness care se pot aplica cu succes la copii:

A. Tehnica stafidei

- copilul stă confortabil pe un scaun
- primește o stafidă în mână

- i se cere să o examineze atent și să spună ce vede: textură, culoare, mărime, etc.
- să miroasă stafida și să spună cum miroase
- să o pună în gură, dar să nu o mestecă încă...e moale sau tare?/ ce textură are?
- să o mestecă apoi de trei ori și să se oprească
- să descrie aroma stafidei
- în timp ce o mestecă, să respire ușor și să fie atent la aromă.

B. Globul de zăpadă

- mai întâi, luați un borcan și umpleți-l aproape la tot cu apă. Apoi, adăugați o lingură mare de sclipici uscat. Puneți capacul înapoi pe borcan și agitați-l pentru a face ca sclipiciul să se învârtă. Această activitate îi poate învăța pe copii cum arată emoțiile puternice și cum să găsească pacea când devin coplesitoare.
- roagă-l pe copil să-și amintească un moment în care a fost foarte supărat
- întreabă-l cum se simțea atunci și ce-i venea să facă (în cazul în care nu s-a exteriorizat)
- roagă-l să agite borcanul cu sclipici.
- lasă-l să observe și spune-i că, atunci când este supărat, așa arată mintea și inima lui, la fel de agitate, acesta este motivul pentru care este atât de ușor să ia decizii stupide
- dar el poate calma acele gânduri nervoase și corpul agitat.
- spune-i să inspire și să expire, să fie cât mai conștient de acest exercițiu de respirație, în timp ce se uită cum sclipiciul se liniștește.
- continuați acest exercițiu până când tot sclipiciul se depune.
- ajutați-l să înțeleagă că așa cum apa din borcan se limpezește la fel e și cu mintea lui dacă se liniștește puțin. Gândurile încep să se așeze și el poate vedea lucrurile mai clar
- respirațiile profunde în timpul acestui proces calmant pot fi de mare ajutor atunci când simțim multe emoții.

Atunci când ai decis să-l înveți pe copil mindfulness, alege o activitate care știi că va rezona cu el. Ideea este să-l faci să fie atent, să se liniștească, dar într-un mod care să aibă sens pentru el. Scopul mindfulness-ului este să ajungi într-un echilibru cu mintea și emoțiile, cu scopul de a fi mai calm. Mindfulness nu poate fi o pedeapsă și nu îi poți impune copilului exercițiile, dacă acesta nu le vrea.

Bibliografie:

1. <https://www.corporate-wellbeing.ro/despre-mindfulness-ghid-complet-pentru-practicarea-sa/>.
2. <http://newsletter.apsi.ro/2018/06/29/mindfulness-in-scoala-o-abordare-eficienta/>
3. <https://www.psychologies.ro/wellbeing/exercitii-de-mindfulness-pe-care-sa-le-faci-acasa-sau-la-birou-2163966>

PARTICULARITĂȚI ALE MOTIVAȚIEI ÎNVĂȚĂRII LA ADULȚI

Prof. Ispas Dorinel, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Cel mai de preț aspect al învățării e acela că nimeni nu poate să ți-o ia.
B.B.King

Educația adulților reprezintă o modalitate de asigurare a învățării continue, permanente, fiind unul dintre aspectele definitorii ale ființei umane.

Astfel, învățarea la vârsta adultă este procesul prin care orice persoană matură, individual sau în grup, într-un cadru instituționalizat sau în afara acestuia, se străduiește să acumuleze noi informații, să-și dezvolte priceperi, abilități și competențe, să-și formeze mecanisme acționale și modele

comportamentale noi, care să-l ajute să facă față cu succes cerințelor sociale și profesionale, pentru a se simți împlinit pe plan personal.

Învățarea la vârsta adultă presupune efort, implicare în experiențe noi, însușire de noi cunoștințe, experiențe diversificate, dar și reorganizări permanente ale achizițiilor existente deja.

Ca urmare a acestor preocupări Knowles evidențiază câteva **caracteristici** ale învățării la vârsta adultă:

- scăderea nevoii de îndrumare permanentă în timpul studiului;
- relaționarea permanentă a actului învățării cu experiența de viață acumulată anterior;
- orientarea clară către atingerea unui scop precis;
- accent pe relevanța informațiilor primite și pe raportul acestora cu trebuințele de ordin profesional imediate sau intermediare ca extindere;
- evidențierea laturii practice a acțiunilor întreprinse în procesul de instruire-autoinstruire;
- nevoia de exprimare, în timpul cursului, în mod liber, a opiniilor bazate pe experiența deja dobândită.

Condiția principală a învățării în diferite domenii, la toate vârstele, inclusiv la cea adultă este **motivația**, acea dimensiune fundamentală a personalității, cu rol de suport în declanșarea și susținerea diferitelor procese și capacități psihice, ca un ansamblu de factori dinamici care determină și influențează conduita umană.

Motivația pune în mișcare și direcționează individual, transformându-l dintr-un simplu receptor al influențelor externe în subiect activ și selectiv

Factorii declanșatori, precum: **nevoia de cunoaștere, interesele cognitive, motivele sau scopurile învățării** se schimbă semnificativ odată cu vârsta și, tot astfel, se grupează în structuri cu complexitate sporită. Motivația este acum mult mai complexă, curiozitatea devine un factor principal în susținerea actului învățării, alături de perseverență și cunoașterea clară a țelurilor.

La vârsta adultă, motivația capătă semnificații complexe, fiind raportată la trebuințele și motivele pe care le implică, la particularitățile individuale ale fiecăruia, la așteptările proprii și a celor sociale, precum și la imaginea de sine sau concepția despre lume și viață a adultului ce se instruieste.

Motivele pentru care adulții se implică în acte de învățare sunt diverse. Ioan Neacșu identifică o serie de motive care stau la baza învățării la vârsta adultă:

- **motive individuale**, care se referă la nevoia de afirmare;
- **motive profesionale**, care explică determinarea de a învăța, prin dorința acestuia de a fi un bun profesionist în meseria aleasă;
- **motive socio-morale**, care derivă din dorința de a obține aprecierea celor din jur;
- **motive afective**, precum frica de pierdere a locului de muncă;
- **motive stimulatorii**, concretizate în laudă, apreciere încurajare;
- **motive grupate în jurul dorinței de succes**;
- **motive relaționale**, care apar pe fondul relațiilor cu ceilalți participanți direcți sau indirecti la procesul educativ;
- **motive ale autorealizării**, care sunt legate de aspirații pentru împlinirea personală;
- **motive inhibitorii**, materializate în apariția unor stări conflictuale (Neacșu, 2004)

Învățarea la vârsta adultă are la bază **motivația intrinsecă** în strânsă legătură cu scopurile și trebuințele celui care învață: dorința de a urca pe scara profesională, interesul personal pentru un anumit subiect, menținerea relațiilor sociale sau a locului de muncă, dorința de a-i sprijini pe ceilalți sau interesul personal de orice factură. Adulții sunt motivați să învețe când motivele și interesele lor vor fi satisfăcute. De asemenea, sunt interesați în principal de dezvoltarea abilităților necesare pentru activitatea lor profesională.

Există câțiva **factori cu rol în creșterea motivației intrinseci** la adultul care învață:

1. **Adultul are nevoie să fie implicat în planificarea și evaluarea proceselor lui de învățare** – aceasta înseamnă să depistăm nevoi reale insistând pe acelea la care adultul întâmpină dificultăți în viața personală și/sau profesională.

2. Experiențele (inclusiv greșelile) îi oferă bază pentru activitățile de învățare. Greșeala poate să ambiționeze Învățarea nu înseamnă să nu faci greșeli, ci să vezi repede cum poți să le îndrepti și să le transformi în experiențe neașteptate de învățare. Uneori, o greșeală poate fi tot ce e necesar pentru a motiva și ambiționa o persoană înspre o realizare valoroasă.

3. Adulții sunt interesați să învețe ceea ce este imediat relevant pentru viața lor sau pentru locul de muncă. Impulsul resimțit de adult înspre expansiune și dezvoltare personală reprezintă un motiv ușor observabil, atunci când vine vorba de implicarea acestuia în actul învățării

4. Adulții au nevoie să fie stăpâni pe procesul de învățare. Adulții își asumă responsabilitatea propriei vieți, propriilor decizii, de aceea, pentru a fi motivați este important ca aceștia să dețină controlul asupra învățării în care sunt implicați

5. Adulții sunt orientați pe practic și pe rezultate vizibile Pe adulți nu îi mai trimit părinții să învețe, dorința lor fiind una reală și internă. Învățarea adulților vizează scopuri și rezultate precise. Pentru ei, actul învățării reprezintă mijlocul de atingere a scopului, nu un scop în sine.

6. Învățarea trebuie să fie centrată pe problemă și nu pe conținut -pentru adult nu e suficient doar să știe, ci să știe de ce e important să știe, ce poate face cu ceea ce știe. Semnificativ de menționat sub aspectul rațiunilor care îi fac pe adult să se implice activ în procesul de învățare este și faptul că aceștia sunt conștienți de utilitatea achizițiilor pe care le dobândesc în cadrul activităților de formare și instruire.

Un adult motivat se angajează în activitate, apelând la strategii eficiente de învățare bazate pe comprehensiune și stabilirea de legături logice, face conexiuni între experiențele trăite și are tendința de a asimila și valida noi concepte pe baza altora anterioare.

Motivația pentru învățarea permanentă se formează, neconținut, pe parcursul vieții individului. Aceștia îi revine rolul central în instruire, fiind fundamentul pe care se clădește succesul învățării, chiar și la vârsta adultă.

BIBLIOGRAFIE:

1. GUȚU, V., POSTĂN, L. *Didactica pentru adulți din perspectivă motivațională. Vol.I. Chișinău: CEP USM, 2009.*
2. KIDD, R. *Cum învață adulții. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1981. 347 p.*
3. GOLU, P. *Învățare și dezvoltare. București: Editura Științifică și Enciclopedică*
4. NEACȘU I. *Instruire și învățare. Teorii. Modele. Strategii, Editura Științifică, București*

FORMAREA COMPETENȚELOR DE CITIT- SCRIS ÎN CADRUL ORELOR DE COMUNICARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Prof. înv. primar Kis Eniko, Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud

„Cititul îl face pe om deplin, vorbirea îl face prompt, iar scrisul îl face exact”(Fr.Bacon)

Curriculum-ul de Limba și literatura română reprezintă „o componentă fundamentală a parcursului de învățare oferit elevilor în contextul școlarității obligatorii”. Obiectivul central al studierii Limbii și literaturii române în învățământul primar îl reprezintă dezvoltarea competențelor elementare de comunicare orală și scrisă ale copiilor, precum și familiarizarea acestora cu texte literare și nonliterare, semnificative din punctul de vedere al vârstei cuprinse între 6-7 – 10-11 ani.

Specificul curriculum-ului actual de limba română:

- *noul model comunicativ-funcțional*, care vizează, în primul rând, modalitățile de structurare a competențelor de comunicare. Conform acestui model, *comunicarea* este un domeniu complex care înglobează procesele de receptare a mesajului oral și a celui scris – citirea-lectura, precum și pe cele de exprimare orală, respectiv de exprimare scrisă;

- definirea domeniilor disciplinei exclusiv în termeni de *capacități*: receptarea mesajului oral, receptarea mesajului scris, exprimarea orală și cea scrisă
- comunicarea este prezentată în calitate sa de *competență fundamentală*, acoperind deprinderi de receptare și exprimare orală, respectiv scrisă;
- reechilibrarea ponderii acordate exprimării orale față de cea scrisă, precum și proceselor de producere a mesajelor proprii față de cele de receptare a mesajelor;
- centrarea obiectivelor pe formarea de capacități proprii folosirii limbii în contexte concrete de comunicare;
- structurarea programei pe baza unor obiective cadru și de referință sintetice, în măsură să surprindă ceea ce este esențial în activitatea de învățare;
- conținuturile incluse în programa școlară sunt sugerate și orientate spre încurajarea creativității învățătorului, acordându-i acestuia libertatea de alegere a acestora;
- studiul limbii române în învățământul primar este conectat la realitățile comunicării cotidiene propriu-zise; de aceea, se pune un accent deosebit pe *învățarea procedurală*, adică se urmărește structurarea unor strategii și proceduri proprii de rezolvare de probleme, de explorare și de investigare caracteristice activității de comunicare.

Pentru a-și însuși deprinderea cititului până la nivelul la care el să poată construi metoda de lucru care să-i facă pe elevi în stare “să-și completeze singuri instruirea elementară pe care au primit-o în școală” elevii trebuie să parcurgă două etape:

1. Însușirea tehnicii cititului cu tot ce implică aceasta

2. Însușirea capacității de a se orienta în textul citit în scopul folosirii cărții în mod independent, ca izvor de informație și de formare. Însușirea de către elevi a tehnicii cititului se realizează prin exerciții. Pentru a asigura un randament maxim acestei activități, se impune, ca ea să fie realizată, așa cum s-a subliniat, cu efortul personal al fiecărui elev în parte.

Cititul și scrisul sunt instrumente ale lucrului cu cartea, ale muncii intelectuale.

Învățarea cititului și a scrisului la nivelul primelor clase ale școlii, deschide școlarului mic drumul cunoașterii realității prin forme noi ale comunicării, care permit trecerea de la faza comunicării situaționale la cea bazată pe concepte, pe gândirea formală.

În învățarea citit-scrisului un rol important îl are mediul educațional pe care școala îl creează pentru a-l primi pe școlarul mic.

În sala de clasă, copilul trebuie să regăsească zi de zi o atmosferă relaxantă și primitoare care să invite la lectură.

Elevii participă cu interes la activități dacă reușim să evidențiem utilitatea citit-scrisului: citim și scriem pentru a corespunde, pentru a ne informa, pentru a ne reaminti după o anumită perioadă de timp, pentru a realiza un obiect, pentru a scrie o rețetă, pentru a realiza o excursie. Corespondența școlară, jurnalul clasei, cititul e pe val, sunt proiecte atractive pe care le putem iniția la clasă.

Încă din clasa I trebuie să se dea atenție nu doar greșelilor pe care le fac elevii când citesc, ci și strategiilor folosite de cititor în practică.

Pe lângă o bună teoretizare apare necesitatea folosirii unor metode activ-participative și introducerea unor demersuri didactice și metodice, care să garanteze într-un procent tot mai mare eficiența învățării.

Cititul și scrisul sunt, indiscutabil, achiziții fundamentale de soliditatea acestora depinde succesul în învățarea școlară. Învățătorul va trebui să acorde atenție actului citirii nu numai la orele de limba română, ci și în cele de matematică, cunoașterea mediului, iar la celelalte clase, la toate disciplinele. Cu ajutorul manualului de limba română elevul intră în lumea citit-scrisului; cu ajutorul citit-scrisului din celelalte manuale, înțelege și are acces în lumea cunoașterii. Lectura oferă copilului completarea cunoștințelor. Cititul nu poate fi mărginit numai la exercițiul citirii; înțelegerea mesajului prilejuiește însușirea unor cunoștințe despre mediul înconjurător, a unor fapte, evenimente, întâmplări etc. absolut necesare în formarea și dezvoltarea orizontului de cunoștințe la elevi. Oricât de chibzuită ar fi acțiunea de învățare, dacă ea nu mobilizează elevul, rămâne inefficientă.

Gustul pentru citit se formează printr-o muncă perseverentă a factorilor educaționali. Pentru a fi eficientă, lectura necesită nu numai îndrumare, ci și control.

Învățarea cititului și a scrisului la nivelul primelor clase, deschide școlarului mic drumul cunoașterii realității prin forme noi ale comunicării, care permit trecerea de la faza comunicării situaționale la cea bazată pe concepte, pe gândirea formală.

„Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. „Activ” este elevul care depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care întreprinde o acțiune mintală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor, de elaborarea a noilor cunoștințe. „Activismul exterior” vine deci să servească drept suport material „activismului interior”, psihic, mental, să devină un purtător al acestuia.” (Ioan Cerghit)

Bibliografie:

- Blideanu Eugen și Serdean Ion, „Orientări noi în metodologia studierii limbii române la ciclul primar”, București, Editura Didactică și Pedagogică ;
- Dottrens Robert, „A educa și a instrui”, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1970.

ROLUL METODELOR COMPLEMENTARE DE EVALUARE

Prof. Cohuț Elena-Cristina, Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud

„Ciclul existenței noastre este un șir de examene în fața naturii, a societății, a propriei conștiințe”.
Vasile Pavelcu

Evaluarea își face simțită prezența și necesitatea în toate activitățile umane. Întreaga existență umană este, de fapt o alergare între scopuri și evaluări. Cu atât mai mult în aria educațională suntem interesați de evaluări, de raportări permanente asupra desfășurării actului de formare, proces prioritar în fiecare tip de societate.

Evaluarea este reconsiderată. Devine din „punct final într-o succesiune de evenimente” (Ausbel și Robinson) început și permanență, trece de la nivelul microsistemic la cel macrosistemic. Este unanim recunoscut că evaluarea reprezintă, alături de învățare, o funcție fundamentală și o componentă a procesului de învățământ, dat fiind faptul că nu există act educațional care să nu implice în mod sistematic sau nesistematic evaluarea și autoevaluarea didactică (M. Ionescu).

Au existat voci care au minimizat valoarea formativă a evaluării și au afirmat că iubirea pedagogică nu e compatibilă cu scara de notare, deci evaluarea încorsetează educatul în relația de dependență față de educator, dar acesta îl împlinește, îl ajută în autoevaluările ulterioare, îi pune la dispoziție diferite criterii de evaluare.

În efortul de determinare a calității rezultatelor școlare și a progresului școlar, cadrele didactice au la dispoziție un arsenal de metode și instrumente de evaluare, dar în ultimii ani și-au făcut loc în toate nivelurile de învățământ metodele complementare de evaluare. Ele sunt cunoscute sub diferite denumiri: „metode alternative”, „tehnici observative”, „de autoapreciere”, dar după părerea pedagogilor români este de preferat determinantul „complementare”, pentru că învederează cel mai bine locul și rolul lor pe lângă cele de bază. Ele sunt observarea sistematică a activității și comportamentului copiilor, consemnarea grafică, investigația, proiectul, portofoliul și autoevaluarea. Motivația utilizării lor, pe lângă cele de bază, se rezumă astfel: metodele de bază scot în relief scot în relief mai ales informația predată de elev și capacitățile lui de ordin cognitiv și practic-aplicative, în condiții de confruntare strictă între examinatorul care întreabă și elevul care răspunde; metodele complementare aduc ceva în plus și în privința rezultatelor măsurate și avantajelor rezultate din forma de aplicare: drept rezultate măsurate, ele scot la iveală și comportamente de ordin afectiv și comportamente sociale bazate pe însușiri de personalitate și

capacități cognitive deosebit de complexe, chiar capacități cognitive deosebit de complexe, chiar capacități evaluative, nici unele dintre acestea neputând fi decalate amănunțit prin metodele de bază; ca mod de aplicare, prezintă avantajele că nu întotdeauna solicită prezența ambilor actori (evaluator, evaluat) permițând derularea simultană cu alte procese sau că în cea mai bună parte angajează plinar copilul, deprinzându-l să-și întocmească singur cartea de vizită, inclusiv să se autoevalueze.

Metodele complementare de evaluare au rolul de completa evaluarea făcută în cadrul activităților și de a oferi o viziune completă a copilului, îndeplinindu-și rolul de mecanism reglator. Ele trebuie folosite cu scopul de a-i pune pe copii în situații variate de învățare, are în vedere toate tipurile de rezultate școlare (cunoștințe, capacitate, competențe).

Folosirea lor trebuie să fie orientată spre cunoașterea cât mai precisă și mai completă a ceea ce știu și, mai ales, a ceea ce pot să facă elevii, a dificultăților pe care le întâmpină copilul.

Metodele complementare de evaluare diminuează ponderea evaluării prin sondaj și promovează o evaluare continuă și completă. Actul de evaluare trebuie să reprezinte în esența sa, o modalitate de cunoaștere a personalității elevului, de coparticipare a lui la propria evaluare.

BIBLIOGRAFIE

M. Stanciu - *Didactica postmodernă*, Editura universității, 2003

Kristen A. Hansen, Roxane V. Kaufmann, Kate Burke Walsh - *Crearea claselor orientate după necesitățile copilului*, 2000

Moise Constantin - *Concepte didactice fundamentale*, Editura Ankarom, Iași, 1996

VALENȚELE INSTRUCTIV-EDUCATIVE ALE JOCULUI DIDACTIC MATEMATIC

Prof. înv. primar Borbely Ștefania Simona, Liceul Teoretic Teiuș

Dacă activitatea adultului este munca, pentru copil activitatea utilă este jocul.

Jocul este munca, este binele, este datoria, este idealul vieții. Jocul este singura atmosferă în care ființa sa psihologică poate să respire și, în consecință, poate să acționeze. (Ed. Claparede, 1976, pag. 87).

Jocul este cel căruia i-am dat prioritate pentru a reuși să valorific din plin valențele formative, înlocuind didacticismul cu plăcerea de a învăța.

Atunci când învățarea îmbracă forma de joc, plăcerea care însoțește atmosfera jocului creează noi interese participative, de activitate independentă pe baza unor interese nemijlocite.

Rolul și importanța jocului didactic constă în faptul că el facilitează procesul de asimilare, fixare și consolidare a cunoștințelor, iar datorită caracterului formativ influențează dezvoltarea personalității elevului.

La nivelul ciclului primar, când se pun bazele deprinderilor de muncă intelectuală, jocurile didactice matematice reprezintă o formă de învățare accesibilă, plăcută și atractivă ce corespunde particularităților psihice ale acestei vârste.

Jocurile didactice matematice, indiferent de conținutul lor sau de materialul didactic folosit, antrenează resurse intelectuale și fizice ale elevilor, îi formează și îi informează îmbinând utilul cu plăcutul.

Jocurile didactice matematice contribuie la însușirea mai rapidă, mai accesibilă, mai temeinică, mai plăcută a cunoștințelor de matematică.

Experiența demonstrează că în desfășurarea procesului de pregătirea elevilor, jocul didactic prin sarcina lui, permite reluarea într-o formă mai atractivă a cunoștințelor predate, ceea ce favorizează repetarea și în final fixarea acestora.

Jocul didactic are bogate valențe formative, deoarece corespunde particularităților de vârstă ale școlarilor mici. Elementele de joc încorporate în procesul instruirii au calitatea de a motiva și stimula puternic elevii, mai ales în prima etapă a învățării, când încă n-au apărut interesele pentru această activitate.

Prin gradul înalt de angajare a elevului în activitatea de învățare, se constituie unul din cele mai bune mijloace de activizare a școlarilor mici și de stimulare a resurselor lor intelectuale.

Jocurile didactice matematice, ca metode active de însușire și consolidare a cunoștințelor, prin conținutul lor, completează pregătirea elevilor și le sporește interesul pentru matematică. Urmărind obiectivele curente ale lecției, prin jocurile didactice matematice care pot fi presărate în diverse momente ale acesteia, copilul este solicitat la același efort mintal pe care l-ar face într-o activitate didactică obișnuită: să observe, să recunoască, să denumească, să explice, să clasifice, să transforme, să compună, cu deosebirea că în joc copilul efectuează aceste operații într-o formă plăcută, atractivă, mobilizându-și toate resursele pentru îndeplinirea sarcinilor. Valențele formative ale jocului didactic sunt mai puternice dacă conținutul, sarcina didactică și scopul jocului didactic folosit se leagă de conținutul lecției predate sau consolidate, se subordonează într-un fel scopului lecției în care este folosit jocul respectiv.

Prin jocul didactic se formează deprinderile de muncă intelectuală.

Una din trăsăturile esențiale ale jocului didactic o reprezintă caracterul lor competitiv, de întrecere. Copiii sunt solicitați să-și concentreze atenția, să gândească repede și corect, să participe activ la reușita jocului.

Prin jocurile didactice matematice se urmăresc nu numai laturile formative ale învățării matematicii în școală: dezvoltarea unei gândiri logice, a unei gândiri creatoare, aplicarea corectă a tehnicilor de calcul, rapiditatea calculului, formarea deprinderilor trainice de calcul, dezvoltarea capacității de a rezolva probleme, dar și anumite laturi educative.

Jocul educă atenția, abilitatea și capacitățile fizice și intelectuale, dar și trăsăturile de caracter: perseverența, promptitudinea, dârzenia pentru învingerea dificultăților, spiritul de ordine, corectitudinea, combativitatea, competitivitatea, disciplina, sociabilitatea. Jocul modelează dimensiunile etice ale conduitei în unitatea și interacțiunea lor.

Activitățile ludice folosite în instruirea și educarea elevilor elimină monotonia, plictiseala, oboseala, creând buna dispoziție care ajută într-o oarecare măsură la continuarea activității de învățare în această formă. Lecțiile presărate, înviorate cu jocuri didactice susțin efortul elevilor menținându-le atenția concentrată și reduc gradul de oboseală.

În jocul didactic va predomina sarcina de învățare și nu distracția. Este bine ca jocurile să declanșeze momente vesele ca și momente de tensiune cu încărcătură afectivă, dar să se încheie cu aprecieri individuale sau colective. Aprecierea rezultatelor creează numeroase manifestări spontane de bucurie sau supărare, de mulțumire sau de regret, care nu trebuie să ne lase indiferenți.

În jocul didactic copiilor le pot fi formulate sarcini mai complexe, pot fi introduse noime de comportament mai dificile decât în timpul lecțiilor. Forța emoției, a efortului intelectual și de voință, spiritul de organizare al fiecăruia dintre participanții jocului depinde de bogăția de idei a jocului, de puterea de atracție pe care o exercită aceste idei. Caracterul formativ-educativ al jocului, bogăția sa emoțională, mobilizează forțele copilului, educând voința, spiritul de precizie, stăpânirea de sine, autocontrolul și disciplina conștientă.

După cum se știe o caracteristică a copiilor este aceea de a se lăsa *înșelați* în joc *ca și cum ar fi realitate*. În felul acesta copiii mai timizi devin cu timpul mai volubili, mai activi, mai curajoși și capătă mai multă încredere în capacitățile lor, mai multă siguranță și rapiditate în răspunsuri.

Datorită conținutului și modului lor de desfășurare, jocurile didactice sunt mijloace eficiente de activizare a întregului colectiv al clasei, dezvoltă spiritul de echipă, de într-ajutorare, formează și dezvoltă unele deprinderi practice elementare și de muncă organizată.

Jocul didactic matematic are un rol însemnat în socializarea elevilor, în procesul de integrare progresivă a acestora în viața socială, în dezvoltarea sentimentelor sociale.

În situațiile de joc, copilul realizează cea mai autentică învățare având impresia că se joacă. Învățătorul este acela care subordonează jocul scopurilor didactice ale lecției.

Jocurile își dovedesc eficiența tocmai prin integrarea afectiv-motivațională a participanților. Micii școlari integrați într-un proces neatractiv, rigid, dominat de sarcina de stocare și redare a cunoștințelor la cererea adultului, nu vor gusta bucuria descoperirii de cunoștințe sau de strategii operaționale, nu vor învăța pentru a cunoaște, ci motivația activității noi va fi cel puțin exterioară – obținerea unor calificative bune. Executarea unor acțiuni la comandă după reguli precise creează momente de tensiune, de emoții, dorința de a câștiga întrecerea, mobilizează la o activitate intensă de învățare al cărei efort, datorită atractivității, elevii nu-l simt, ci mai degrabă îl doresc.

Prin intermediul jocului didactic se pot dezvolta capacități cognitive, afective și volitive ale copiilor, se pot educa trăsături ale personalității creatoare, se pot asimila modele ale personalității creatoare, se pot asimila modele de relații interpersonale, se pot forma atitudini și convingeri.

Copiii pot învăța să utilizeze informațiile, timpul, spațiul și materialele puse la dispoziție, li se poate dezvolta spiritul de observație, spiritul critic și autocritic, capacitatea anticipativ-predictivă.

Mânuate cu iscusință, jocurile didactice matematice aduc o importantă contribuție la pregătirea elevilor pentru viață, deoarece conform principiului lui Seneca:

Nu pentru școală învățăm, ci pentru viață. (Revista de pedagogie nr. 12/1972, pag. 94).

Bibliografie:

- 1) Ed. Claparede - „Psihologia copilului și Pedagogie experimentală”, E.D.P. București, 1976;
- 2) H. Barbu, E. Popescu, F. Șerban - „Activități de joc și recreativ-distractivă”, E.D.P. București, 1993;
- 3) J. Chateau - „Copilul și jocul”, E. D. P., București, 1984;
- 4) P. P. Neveanu - „Dicționar de psihologie”, Ed. Albatros, 1978;
- 5) Ursula Șchiopu, Viorica Piscoi - „Psihologia generală și a copilului”, Manual pentru licee pedagogice, E.D.P. București, 1987;
- 6) Revista de pedagogie nr. 12/1972, pag. 94.

EVALUAREA PRIN METODA PROIECTULUI LA GEOGRAFIE

Prof. Capătă Marioara-Cristina, Școala Gimnazială Șugag

Proiectul este o metodă didactică de învățare interactivă amplă și poate constitui un instrument de evaluare complementară în cadrul disciplinei geografie și nu numai.

Proiectul este un plan sau o lucrare cu caracter aplicativ, întocmită pe baza unei teme date, care cuprinde analiza unei probleme și un demers explicit de evoluție și soluționare a ei. Elevii se confruntă cu o problemă complexă, autentică, extrasă din realitatea actuală, pe care o analizează și pentru care caută soluții de rezolvare. Proiectul constituie o provocare adecvată posibilităților elevilor și implică o activitate efectivă de cercetare, desfășurată într-un anumit interval de timp. Fiind o activitate amplă, de durată, permite o apreciere nuanțată a învățării. Proiectul este o formă de evaluare motivantă pentru elevi, cu toate că implică multă muncă și efort intelectual.

Tipurile de proiecte după demersul realizat sunt:

- *proiect de tip constructiv:* să elaboreze un afiș, un colaj de fotografii, o colecție (roci, minerale, semințe etc), să construiască o machetă sau un mulaj, să redacteze un articol sau o revistă etc.

- *proiect de tip problemă:* să rezolve o situație – problemă (prevenirea unei alunecări de teren; amenajarea unui teren erodat, poluat, inundabil; protejarea unor specii de plante sau animale etc.

- *proiect de tip învățare:* să-și îmbunătățească o tehnică sau procedură de instruire (utilizarea dicționarului, căutarea bibliografiei pentru o temă) etc.

Etapele în realizarea unui proiect sunt:

• *Comunicarea sarcinii de lucru și alegerea subiectului / temei proiectului* . Subiectul poate fi ales de către profesor sau de către elevi. Subiectul trebuie ales cu mult discernământ, pentru ca elevii să manifeste interes pentru realizarea lui și ca să fie motivați în crearea unui produs nou. Este bine ca elevii să cunoască dinainte unde pot găsi resursele materiale sau bibliografice necesare. Pentru ca elevii să știe cu claritate ce anume au de făcut, prescripțiile date de profesor vor fi explicite, precise.

• *Discutarea obiectivelor proiectului* variază de la proiect la proiect: aplicarea practică a unor noțiuni teoretice învățate; formarea și dezvoltarea deprinderilor de a lucra în grup (spiritul de echipă, colegialitatea, toleranța, dialogul);

dezvoltarea mai multor tipuri de inteligență; formarea unor deprinderi de documentare științifică (căutarea bibliografiei, alcătuirea listei bibliografice, utilizarea dicționarilor etc); dezvoltarea capacității de a structura și sintetiza materialul etc.

• *Constituirea grupelor de lucru*. Un grup optim de lucru cuprinde 2-5 membri, în funcție de tema proiectului, experiența participanților, natura obiectivelor. Cu cât crește numărul membrilor grupului, cu atât scade posibilitatea participării efective la activitate, dar poate crește calitatea produsului realizat. Profesorul poate propune subiecte pentru proiecte individuale sau elevii aleg astfel de proiecte.

• *Programarea etapelor de lucru și distribuirea responsabilităților*. În funcție de obiective, timp, spațiu, mijloace disponibile, grad de dificultate al proiectului, elevii stabilesc succesiunea, durata și conținutul fiecărei etape (identificarea surselor de documentare, analiza situației-problemă, prelucrarea materialelor, propunerea unor variante de rezolvare, alegerea soluției optime etc). Dacă se lucrează în grup se distribuie responsabilitățile. Este important ca elevii să cunoască data predării și prezentării proiectului în fața colegilor.

• *Realizarea proiectului și monitorizarea procesului*. Este important ca profesorul să respecte toate etapele activității, să-i monitorizeze pe elevi, să îi ajute, să îi observe atent în fiecare moment astfel, ca la final, să poate fi evaluat și procesul, nu numai produsul. Pentru monitorizarea activității se poate cere ca după o săptămână să comunice subiectul ales, componența echipei, bibliografia pe care o au în atenție. Pentru evaluarea procesului de elaborare a proiectului este bine ca profesorul să aibă discuții săptămânale cu echipele pentru a observa ce dificultăți au, pentru a analiza anumite alternative de rezolvare, pentru a-i încuraja etc.

• *Evaluarea rezultatelor*. Proiectele sunt prezentate, analizate, comparate, apreciate. Se evaluează de către profesor, dar și de către elevi (interevaluare și autoevaluare): cercetarea în ansamblu, modul de lucru, prezentarea și produsele realizate. Fiecare echipă trebuie să explice cum au lucrat, care au fost atribuțiile membrilor echipei, cum a îndeplinit fiecare sarcinile. În timpul prezentării proiectelor, elevii iau notițe, formulează întrebări sau răspunsuri, fac aprecieri asupra proiectelor, dau note. Deoarece prezentarea poate avea aspectul unei competiții, fiecare echipă se străduiește să găsească forme cât mai originale și atractive în realizarea și prezentarea proiectului.

BIBLIOGRAFIE:

Cucoș, Constantin, 2008, *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Polirom, Iași
Dulamă, Maria, 2000, *Elemente din didactica geografiei*, Editura Clusium, Cluj-Napoca

METODE ȘI TEHNICI DE ÎNVĂȚARE EFICIENTĂ. FUNDAMENTE ȘI PRACTICI DE SUCCES

Prof. consilier școlar Panța Georgiana, CJRAE Alba

Se spune că: „Analfabetul de mâine nu va fi cel care nu știe să citească, ci va fi cel care nu a învățat cum să învețe”.

Elementele de bază pe care trebuie pus accentul sunt: luarea notițelor la cursuri, ergonomia învățării, metodele de învățare, memorarea eficientă, pregătirea examenelor și citirea rapidă.

Organizarea activităților de învățare trebuie să țină seama de câteva aspecte ale cronobiologiei umane și a proceselor fiziologice care au loc. Astfel, biopsihoritmul ciclic zilnic are cinci vârfuri fiziologice (orele 5, 11, 18, 20, 24) și cinci „căderi” (orele 2, 8, 14, 16, 22). Din punct de vedere biochimic, memoria de scurtă durată (MSD) are performanțe mai mari dimineața, iar memoria de lungă durată (MLD) – după amiaza și seara. Dacă se ține cont de curba uitării atunci ar trebui ca să se repete în a treia zi ceea ce s-a învățat în prima zi.

Există o multitudine de tehnici și metode de învățare. Dintre cele mai importante se pot enumera: învățarea sintetică (pentru materiale puțin ample – se citește și se repetă global), învățarea analitică sau secvențială (mai întâi globală, apoi aprofundat, consemnând cu creionul), învățarea progresivă și cu repetări recurente (materiale voluminoase), învățarea creativă (problematizarea), învățarea prin conversație (METINCON), învățarea de tip problemă-întrebare-răspuns (METINPROB), învățare cu ajutorul reprezentărilor grafice (METINARG). Învățarea cu sens este mai economică decât întipărirea mecanică.

Se disting următoarele tipuri de memorie: senzorială de achiziție (vizuală, auditivă, asociată), afectivă de participare (imaginativă), cognitivă (lanțuri de idei, scheme), acțională (operațională). Pentru dezvoltarea memoriei se practică exerciții de înțelegere (rezumatul unui text), exerciții de reamintire, experimente formative (memorări și reproduceri la intervale diferite) toate având drept scop stabilirea unui sistem propriu de memorare. Pentru cantități mari de informații factice, formulele mnemonice sunt de foarte mare ajutor.

Luarea notițelor este o modalitate utilă pentru notarea ideilor furnizate de un profesor, o carte sau o altă sursă de informații. Luarea notițelor implică doar reținerea ideilor principale, prezentate într-o manieră cât mai concisă. Luarea notițelor este o etapă esențială a procesului de învățare deoarece prin combinarea factorilor vizual, kinestezic și auditiv informația se înmagazinează mult mai bine. Luarea notițelor trebuie să fie un proces creator. Tehnica luării notițelor „cuvânt cu cuvânt” este o practică greșită, fiind consumatoare de timp și obositoare.

Dacă profesorul nu dictează cursul, viteza de vorbire fiind mult mai mare decât cea de scriere, vor apare locuri goale, scrisul va deveni în scurt timp ilizibil și inteligibil, chiar dacă se utilizează diferite prescurtări sau codificări simbolice. Prin luarea notițelor trebuie ca expunerea oratorului să se transforme într-un rezumat. Evident că aceasta înseamnă eliminarea unor detalii, reducerea exemplor la minimul necesar și util înțelegerii ulterioare.

Tehnica se poate îmbunătăți în timp, iar notițele vor dobândi o formă personală. În timpul notării este bine ca să fie subliniată terminologia și pasajele mai semnificative. Ulterior, în timpul lecturării lor se vor completa spațiile libere, se vor verifica numele proprii și titlurile, se vor corecta

greșelile de ortografie. Utilizarea unor spații libere de-a lungul foii va ajuta la efectuarea unor adnotări ulterioare inspirate de bibliografia parcursă, în legătură cu ideile consemnate. Utilizarea culorilor pentru sublinierea diferitelor aspecte importante ajută și ea la fixarea informațiilor utile. Se recomandă pentru luarea notițelor utilizarea caietelor sau a colilor de hârtie, după principiul o disciplină-un caiet.

În cazul luării notițelor pe foi se recomandă scrierea numai pe o față și păstrarea la un loc a tuturor foilor pentru a nu se rătăci. Luarea notițelor este doar un punct de plecare în studiul individual, având un rol orientativ. Ele reprezintă doar punctul de vedere al celui care le-a emis: profesor sau autor(i). Nimeni, la ora actuală, nu se poate lăuda că deține monopolul informației profesionale. Rolul profesorului și al cărților este de a ajuta la formarea deprinderilor de a învăța, apelând la lucrările unui număr mare de specialiști, fiecare cu viziunea sa asupra problemei.

Lumea actuală prezintă un dinamism extrem de puternic, care se manifestă printr-o perisabilitate crescută a informației științifice în contextul schimbării rapide a opiniilor morale, juridice, psihologice și economice. Din acest motiv notele de lectură sau cursurile tipărite ale unui singur profesor au o valoare informativă, formativă și orientativă parțială. Ele trebuie completate cu bibliografia generală și specială a disciplinei, care trebuie să fie compusă din lucrări scrise în cât mai multe limbi.

Lectura este actul prin care se pot obține informații dintr-un text scris și se pot identifica două tipuri de lectură: lectura de amuzament și de studiu. Al doilea mod de lectură are totdeauna o formă activă, interpretativă și critică, scopul său principal fiind o înțelegere mai bună a problemei, obținerea de informații cu privire la un anumit subiect, reținând ideile de bază și utilizând acest gen de informații în cadrul unei sinteze originale. Modalitatea de a învăța cum să înregistrezi informațiile oferite de un material este aceea de a întocmi un conspect, adică o prezentare precisă, prescurtată a cărții. Aceasta trebuie realizată utilizând propriile cuvinte în încercarea de a se reda principalele idei și argumente ale autorului. Un conspect condensează materialul urmând planul cărții, principalele diviziuni și subdiviziuni, ideile fiind prezentate în succesiunea lor originală. În cazul unor surse foarte importante, conspectul poate îngloba și date statistice sau alte elemente de informație, însoțite de demonstrațiile autorului. Redarea cuvânt cu cuvânt a textului va fi utilizată doar atunci când citatul este considerat extrem de relevant pentru părerea autorului și considerăm că poate fi utilizat drept argument în susținerea unui punct de vedere. Conspectele se fac fie în caiete de dimensiuni mari, fie pe coli.

O altă modalitate de informare documentară o reprezintă **luarea notelor de lectură pe fișe de lectură** care vor fi însoțite de fișe bibliografice. Fișele bibliografice seamănă cu cele utilizate în biblioteci și vor cuprinde principalele date de identificare a sursei de informații. Utilizarea acestor fișe se poate dovedi utilă la o eventuală reluare a lecturii sau pentru alte persoane interesate. Întocmirea acestor fișe bibliografice permite regăsirea ulterioară a sursei de informații și a informațiilor din ea. Cel care dorește să-și construiască o carieră, se va reîntoarce frecvent la cărțile de bază și în vederea acestui scop se întocmesc fișele de lectură care pot fi utilizate atâta vreme cât cartea respectivă mai este de actualitate. În timp se pot strânge zeci și sute de astfel de lecturi (cărți sau articole) și identificarea din memorie a informațiilor nu mai este o activitate simplă. Conținutul unei fișe de lectură este dat de ideile referitoare la o singură temă sau problemă. Pentru fiecare idee principală se va întocmi o fișă separată. Cea mai potrivită cale de păstrare a fișelor este includerea lor în plicuri sau în dosare, pe fața acestora fiind scrise datele din fișa bibliografică, pentru a facilita identificarea rapidă. În funcție de conținutul lor, fișele de lectură pot fi rezumative, numite și sintetice, conținând un rezumat al sursei de documentare și analitice cele care conțin citate.

Repertoriu de strategii, metode și tehnici de învățare:

Învățarea eficientă are trei caracteristici importante:

- este activă
- este orientată către scop
- duce la rezultate măsurabile.

1.Tehnica lecturii bazate pe modelul- PQIRST

PQRST este un model didactic de abordare evaluativă a lecturii textului, bazat pe parcurgerea următoarelor faze principale:

P –preview- realizarea unei viziuni perceptive și/sau mentale inițiale asupra textului;

Q – questions- scurtă chestionare sau interogație explicit asupra valorilor textului lecturat;

R – reading- citirea atentă a textului, cu fixări ale lucrurilor esențiale;

S –summary- rezumarea mental sau scrisă a ideilor de bază într/un plan operațional scris;

T –test-testarea/controlul/verificarea/evaluarea ordonată a ideilor de conținut, prin itemi și probe a ceea ce s-a învățat /reținut.

2.Învățarea anticipativ- mentală și operațională prin metoda –ARMS

Importante în această metodă sunt câteva concepte-cheie sintetizate astfel:

A –anticipate-anticipare

R –read-înțelesul de citire

M –map- având explicit sarcina de realizare a unei hărți operaționale

S –summarize-rezumare

Fazele care trebuie parcurse și realizate sunt:

- a. citirea titlului unui text
- b. predicția asupra conținutului textului
- c. scrierea a 5-7 idei importante pe care textul le-ar putea conține
- d. compararea și completarea listei de idei semnificative după ce ați auzit sau citit prin confruntarea cu ideile formulate de alți membri ai grupului de învățare
- e. construirea unei hărți virtual cu așteptările central privind mesajul documentului
- f.citirea textului dintr-o singură privire global
- g. luarea de notițe, realizarea de sublinieri ale conceptelor-cheie sau ale ideilor de bază, scrierea cuvintelor cheie/suport
- h. strângerea/culegerea conceptelor/ideilor centrate din text pe fișe special
- i.aranjarea fișelor potrivit semnificațiilor și valorilor urmărite
- j.realizarea unor hărți mentale a conceptelor, a ideilor de bază integrate conținutului
- k. scrierea rezumatului sau a unei sinteze personale bazate pe harta deja realizată
- l.compararea hărții mentale a textului cu harta expectanțelor, reflectarea asupra lucrurilor noi pe care le-ați învățat prin această metodă

3.Strategia învățării prin rezolvarea de probleme- SIRP

Cea mai cunoscută este strategia celor patru niveluri, formulată de George Polya (1957). Într-o variantă simplificată, strategia implică următoarele repere metodologice semnificative pentru învățare:

- a. Înțelegerea și definirea problemei
 - Puteți explica problema cu propriile cuvinte?
 - Care este întrebarea la care trebuie să găsiți un răspuns, un model sau o soluție?
 - Care sunt factorii cunoscuți și necunoscuți ai problemei și ce relație există între ei?
 - Aveți nevoie de mai multe informații și care sunt acelea?
- b. Realizarea unui plan de abordare rezolutivă
 - Gândiți-vă la diferite moduri de a rezolva problema
 - Comparați problema prezentă cu una asemănătoare/anterioară și investigați dacă puteți sau nu metode similare în rezolvarea actualei problem
 - Formulați o ecuație matematică a problemei
 - Spargeți, segmentați problema de subprobleme, component sau segmente

c. Aplicarea planului de dezvoltare

- Aplicarea planului de soluționare pas cu pas
- Evaluați constanța ratei de succes a activității efectuate
- Păstrați evidența a ceea ce ați făcut pentru a fi utilizată mai târziu

d. Evaluați demersul metodologic al rezolvării problemei

- Comparați rezultate obținute în problema central și măsura în care reflect un progres sensibil? Avem răspunsuri la întrebarea central, de bază sau original?

-Dacă răspunsul nu este corect, reluate etapele anterioare, 1, 2,3. Important: ce alte strategii puteți folosi pentru soluționarea problemei?

Bibliografie:

1. Metode și tehnici de învățare eficientă. Fundamente și practice de succes, Autor: Ioan Neacșu, Editura Polirom, Anul 2015

Site-uri

<https://artcamelia.wordpress.com/>

IMPACTUL TEHNOLOGIILOR MODERNE ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

Prof. inv. preșc. Orga Anuța Silvia, Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea”, G.P.N. Nr. 1 Aiud

În zilele noastre, informația reprezintă una dintre resursele cele mai importante pentru întreaga omenire, o resursă naturală, neconsumabilă, un element al infrastructurii. Trăim într-o lume în care tehnologia se dezvoltă foarte rapid, o lume în care în fiecare domeniu, fiecare dintre noi utilizăm zilnic, sau aproape zilnic tehnologia modernă.

Încă de mici, copiii au acces la tehnologia modernă, ei învață să o utilizeze așa cum învață să meargă sau să vorbească, chiar dacă la o vârstă fragedă acest lucru nu este în beneficiul dezvoltării lor.

Și în școala românească, în ultimul timp tehnologia modernă a început să fie din ce în ce mai utilizată, copiii fiind familiarizați cu utilizarea acesteia chiar dacă ei o utilizează mai întâi fără a avea legătură cu sarcinile școlare - ei o utilizează în principal pentru socializare, divertisment, și mai apoi ca sursă de informare în realizarea diferitelor sarcini primite la școală.

În zilele noastre, profesorii nu mai pot să utilizeze la clasă doar metodele tradiționale, deoarece acestea nu mai sunt atractive și nu le oferă nici elevilor posibilitatea de a le fi stimulată imaginația și nici profesorului posibilitatea de a fi creativ, de a deveni din simplu furnizor de informații, un adevărat membru al grupului de studiu, care să îi ajute pe elevi să participe activ și în mod responsabil la propriul proces de învățare.

Atunci când sunt utilizate în mod eficient și responsabil, de un profesor care știe să le folosească în activitatea sa, platformele educaționale aduc un plus important procesului de învățare. De asemenea, pentru o utilizare eficientă a platformelor educaționale este necesar ca și elevii să fie pregătiți pentru a le utiliza; ei trebuie să fie instruiți în acest sens, să li se prezinte foarte clar sarcinile pe care le au și de asemenea să existe și resursele necesare pentru desfășurarea unei activități educative pe o platformă educațională.

Utilizarea platformelor educaționale aduce numeroase beneficii procesului de învățare, care devine interactiv, mai atractiv pentru elev, acesta este pus în centrul formării sale, nu mai este un

actor, care doar primește informații și se dezvoltă gândirea analitică, fiind pus în situația de a formula întrebări, de a avea inițiativă punându-se accent atât pe studiul individual cât și pe munca în echipă. Pentru a avea eficiență maximă, utilizarea platformelor educaționale nu trebuie să reprezinte doar un mod de a prezenta niște informații elevilor în mediul virtual, trebuie ca aceștia să fie puși în situația de a căuta și a găsi răspunsuri, soluții la diferite probleme, să îi motiveze să studieze individual și apoi în cadrul unor discuții de grup să se dezbată diferite soluții propuse individual, pentru a o găsi pe cea mai bună.

În zilele noastre procesul de învățare nu se mai poate rezuma doar la transmiterea unor cunoștințe elevilor, pe care aceștia să și le însușească fără a ști cum să le valorifice mai apoi, ci acesta presupune acumularea de aptitudini și competențe necesare atingerii scopului învățării. Utilizarea noilor tehnologii duce tocmai la mutarea accentului de pe acumularea de cunoștințe pe acumularea de aptitudini și competențe.

Posibilitățile pe care le oferă platformele educaționale în procesul de învățare sunt nenumărate și anume:

- se pot utiliza o mare varietate de instrumente;
- oferă multiple modalități de plasare a conținutului;
- se pot face înregistrări care mai apoi să fie vizionate din nou atunci când elevul are nevoie să le revadă;
- oferă posibilitatea de a invita on-line un formator din orice colț al lumii;
- pot fi incluse prezentări grafice;
- oferă avantajul realizării concomitente a evaluării de către profesor, a evaluării reciproce între elevi și a autoevaluării;
- îi oferă elevului posibilitatea să își organizeze singur modul în care învață, alegând singur condițiile de timp și spațiu.

Platformele educaționale reprezintă un stimul excelent pentru învățare și formare, în special pentru persoanele active, dinamice, care apreciază interactivitatea.

Platformele educaționale își fac destul de repede loc în sistemul de învățământ deoarece permit utilizarea mai eficientă a resurselor materiale cât și umane.

În același timp, utilizarea acestora presupune și o serie de dezavantaje:

- neprezentarea elevilor la cursuri;
- înțelegerea eronată a conținuturilor;
- realizarea activităților de către alte persoane;
- diminuarea interacțiunii dintre persoane.

Oricâte beneficii ar avea utilizarea tehnologiilor moderne în educație, procesul didactic nu se poate realiza doar în mediul virtual. Este absolut necesar ca acestea să fie utilizate, împreună cu metode moderne, interactive în procesul didactic, dar comunicarea directă, față în față cu ceilalți nu poate și nu trebuie să fie înlocuită de nici un fel de tehnologie oricâte avantaje ar avea aceasta.

Utilizarea mediilor virtuale educaționale este benefică pentru orice persoană care este interesată de dezvoltarea și îmbogățirea performanței sale profesionale. Cu siguranță, mediul virtual va schimba treptat, treptat fața învățământului românesc.

Prin avantajele și perspectivele pe care le conturează această modalitate de instruire, constatăm că utilizarea tehnologiilor moderne este o condiție importantă a realizării procesului educațional, nu mai reprezintă o alegere ci o necesitate pentru un proces educativ eficient.

Bibliografie:

1. Mihaela Ilie, Radu Jugureanu, Otilia Ștefania Păcurari, Olimpiu Istrate, Emil Dragomirescu, Dana Vlădoiu, *Manual de instruire a profesorilor pentru utilizarea platformelor de elearning*, Editura Litera International, București, 2008
2. <http://www.scoaladevara.eu/program/module/utilizarea-noilor-tehnologii-in-educatie>

SCALĂ DE EVALUARE A COPILULUI CU ADHD

Prof. Lațiu Camelia- Lucia, prof. Lațiu Ioan, Liceul Tehnologic „Timotei Cipariu” Blaj

Această scală de evaluare este un instrument care vine în ajutorul părintelui cât și al specialistului. Este un ghid, dacă vreți, care poate oferi soluții practice pentru problemele de comportament des întâlnite la acești copii. Ce putem face, odată ce identificăm problema? Să modificăm reacțiile în funcție de desfășurarea evenimentelor.

Screening ADHD, adaptat după „Scalele de evaluare a ADHD” ale lui R.A. Barkley și Du Paul („Să înțelegem ADHD”, după dr. C. Green și dr.K.Chee, p.318)

Numele și vârsta copilului...

Observator (părinte/ profesor/ psiholog școlar) ... Data completării....

Tabel 1

Nr. Crt.	Deficit de atenție	da	nu	Hiperactivitate - impulsivitate	da	nu
1	Deseori nu reușește să fie atent la detalii și face greșeli din neglijență la temă			Adesea dă din mâini sau din picioare (agitație motrică) ori se foiește pe scaun (este neliniștit)		
2	Are dificultăți în a-și menține atenția concentrată asupra temelor sau activităților ludice			Îi este greu să rămână așezat atunci când i se cere acest lucru		
3	Are dificultăți în a urma instrucțiunile date de alții (și nu din cauza lipsei de înțelegere sau din opoziționism)			Adesea vorbește excesiv de mult		
4	Deseori nu ascultă / nu este atent când i se vorbește direct			Adesea pare a nu asculta ceea ce i se spune		
5	Are deseori dificultăți în organizarea sarcinilor și activităților			Adesea dă răspunsuri rapide la întrebări înainte ca acestea să fie complet formulate		
6	Deseori refuză, ezită, este în dezacord sau manifestă neplăcere în activități ce presupun efort mental susținut (cum ar fi temele)			Are dificultăți în a-și aștepta rândul la jocuri sau la activități de grup		
7	Este ușor de distras de stimuli externi			Adesea dă răspunsuri rapide la întrebări înainte ca acestea să fie complet formulate.		
8	Pierde/ uită frecvent materialele / obiectele necesare îndeplinirii sarcinilor sau activităților (instrumente de scris, caiete, cărți)			Deseori părăsește scaunul sau sala de clasă atunci când regulile impun să rămână așezat.		
9	Uită des ce are de făcut în activitățile cotidiene, eșuează în a termina o activitate de rutină (abandonează sarcina)			Se angajează frecvent în activități fizice periculoase, fără a lua în considerare potențialele consecințe (nu cu scopul de a da emoții)		

Observații:**Concluzii/ Recomandări:**

1-3 răspunsuri afirmative (ambele variante) - nu prezintă semnale alarmante care să ateste existența simptomatologiei.

4-6 răspunsuri afirmative (ambele variante) - copilul este de cele mai multe ori neatent. Are tendința de a fi dezorganizat și repezit. Comportamentul se poate corija relativ ușor prin respectarea regulilor clasei, trasarea de sarcini noi, participarea activă la ore prin motivarea și stimularea acestuia de a lucra în echipă. Sunt necesare și importante ședințele de consiliere psihologică parentală, întocmirea unui plan de intervenție personalizat pentru diminuarea / corijarea comportamentului identificat.

7-9 răspunsuri afirmative (ambele variante) -este necesară intervenția de specialitate. Există suspiciunea deficitului de atenție. Se trece la completarea fișei anamnestice, a interviului semistructurat, utilizarea instrumentelor de diagnoză a ADHD. Părintele este îndrumat către medicul specialist, psihologul clinician și după caz, către SEOSP din cadrul CJRAE.

Bibliografie

1.Russell A. Barkley, *COPILUL DIFICIL. Manualul terapeutului pentru evaluare și pentru trainingul părinților*, Editura ASCR ASCRED, Cluj-Napoca, 2011

2.Dr. Christoher Gree Dr. Kit Chee, *Să înțelegm ADHD*, Editura Aramis, București, 2009

PROBLEMATIZAREA- METODĂ MODERNĂ DE PREDARE - ÎNVĂȚARE ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof. Mlădin Aurelia, Liceul Tehnologic „Ștefan Manciulea” Blaj

Problematizarea este considerată în didactica modernă una dintre cele mai valoroase metode deoarece orientează gândirea școlarilor spre rezolvarea independentă de probleme. Utilizând metoda în discuție, profesorul îl pune pe elev în situația de a căuta un răspuns pertinent, o soluție pentru problema cu care se confruntă. Punctul de pornire îl constituie crearea situației – problemă, care desemnează o situație contradictorie pentru elev, dificilă deoarece se creează un conflict între experiența de cunoaștere a elevului și elementul de noutate cu care se confruntă acesta.

O situație problemă poate fi realizată la lecția „Analiza principalilor indicatori pe baza bilanțului”, la clasa a XII-a, când după calculul indicatorilor fondul de rulment, nevoia de fond de rulment și trezoreria netă se poate formula elevilor următoarea problemă: „Nevoia de fond de rulment pentru firma analizată este una pozitivă, de ce situația este totuși una nefavorabilă firmei și care sunt factorii care pot îmbunătăți situația”.

Pentru a rezolva problema, elevii observă analizând bilanțul funcțional, că, creșterea nevoii de finanțare nu este rezultatul unei politici de investiții în cadrul firmei, ceea ce ar fi determinat o situație favorabilă în firmă. Elevii constată că există un decalaj nefavorabil între lichiditatea stocurilor și creanțelor și exigibilitatea datoriilor de exploatare, ceea ce conferă situația nefavorabilă. Situația se poate remedia prin accelerarea vitezei de rotație a stocurilor, scăderea duratei ciclului de fabricație și angajarea de datorii de exploatare cu scadențe mai mari.

Concluzii: metoda este foarte bună deoarece are un pronunțat **caracter formativ**:

- a) antrenează întreaga personalitate a elevului (intelectul, calitățile voliționale, afectivitatea), captând atenția și mobilizând la efort propriu;
- b) cultivă autonomia acțională și curajul în formarea unor proiecții proprii;
- c) formează un stil activ de muncă;
- d) asigură susținerea motivației învățării și sporește durabilitatea învățării;
- e) dă încredere în sine.

Strategia problematizării nu are, însă, aplicabilitate universală. Există conținuturi care nu se pretează la o astfel de abordare, după cum există și situații când elevii nu dispun de cunoștințele și abilitățile necesare. Se poate aplica în combinație cu alte metode cum ar fi dezbaterile, studiul de caz, lectura și învățarea prin descoperire.

BIBLIOGRAFIE

1. Burja Vasile, Burja Camelia, Voiculescu Florea, Voiculescu Elisabeta, *Didactica științelor economice*, Ghid metodologic cu caracter aplicativ, Editura Irecson, București, 2006
2. Cenar, I., *Bazele contabilității îndrumar practic*, Editura Aeternitas, Alba Iulia, 2010
3. Cerghit Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974
4. Cucos Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași 2002
5. Druță Maria Elena, Grunberg Cornelia, *Didactica disciplinelor economice*, Editura ASE, București, 2003

CHEILE DIN BAZINUL VĂII AIUDULUI -PROTEJARE ȘI VALORIFICARE TURISTICĂ-

Prof. Macarie Luminița, Școala Gimnazială „Ovidiu Hulea” Aiud

Râul Aiud, afluent de dreapta al Mureșului, se află în estul Munților Trascău, în partea de nord a județului Alba. Cu o lungime de 26 km și o suprafață a bazinului hidrografic de 176 km² râul izvorăște din Masivul Bedeleu de sub Dealul Cireșului. Cursul superior al râului se numește Valea Urdașului care intersectează epigenetic, o bandă calcaroasă și formează cheia cu același nume. În continuare, râul drenează jumătatea sudică a Depresiunii Trascăului, apoi intersectează o zonă de calcare jurasice sculptând pitoreasca cheie a Vălișoarei, după care străbate Depresiunea Poiana Aiudului, apoi Piemontul Trascăului și pătrunde în Culoarul Mureșului devenind afluent al Mureșului în dreptul municipiului Aiud. Valea Aiudului primește ca afluenți pe dreapta Izvoarele, Vălișoara, Inzel și Măgina, iar pe stânga Rachișul care a modelat în relief un veritabil defileu, având o lungime de 8 km. Acest defileu este săpat în ofiolite vulcanice, cu versanți prăpăstioși, cu numeroase forme de relief reziduale.

În general clima este continental moderată cu o etajare în funcție de altitudinea reliefului. Ea este determinată, în afară de poziția geografică a văii și a depresiunii, de circulația generală a atmosferei și de structura suprafeței active. Diversitatea formelor de relief, expunerea versanților, fragmentarea, covorul vegetal introduc un topoclimat cu caracteristici proprii (topoclimatul de vale, de depresiune și de cheie).

De-a lungul râului Aiud și a afluenților lui se interpun câteva bariere calcaroase, obligându-l să le ferăstruiască. Acestea sunt Cheile Plaiului, Cheile Siloșului, Cheile Vălișoarei și Cheile din bazinul văii Inzelului.

Cheile Siloșului se dezvoltă în bazinul mijlociu al Văii Urdașului, la sud de Defileul Arieșului. Se desfășoară pe o lungime modestă, de aproximativ 500 m. Formele cele mai zvelte sunt prezente în versantul stâng al văii. Prin lungimea redusă și morfologia lor puțin variată - demnă de semnalat este cornișa calcaroasă care coboară din vârful versantului cu o întreagă gamă de forme reziduale.

Geneza cheilor are drept punct de plecare evoluția văii Siloșului, care s-a constituit ca organism de scurgere; de versant în zona de aflorare a rocilor ofiolitice. Intrând în calcare, dispuse, la rândul lor, în fâșii înguste, ea s-a adâncit ca vale de eroziune normală, modelându-și un sector de chei. Alte opinii, consideră aceste chei ca fiind generate de înaintarea regresivă a pâraului în cauză, datorită coborârii accentuate a nivelului său de bază.

Crestele calcaroase și masivele izolate, forme răspândite în Munții Trascăului, în care sînt modelate majoritatea cheilor din această grupă muntoasă, nu facilitează acumulări freatice de amploare, scurgerea realizându-se rapid, dinspre carstificabil spre necarstificabil, pe cale subaeriană. De aici rezultă imposibilitatea fenomenelor de regresie lipsind practic agentul de sculptare.

Cheile Siloșului posedă o zestre turistică limitată, dar, ele pot intra totuși în atenția turiștilor datorită aportului recreativ al împrejurimilor. Astfel, pe partea opusă a Depresiunii Trascăului se înalță în adevărata lor splendoare Colții Trascăului, care culminează în vârful Piatra Secuiului (1130 m). O creastă sălbatică, ridicată brusc din mijlocul reliefului aplatizat al depresiunii. Abrupturile sale estice și vestice, turnurile, arcadele și salba trenelor de grohotișuri îi dau un farmec insolit.

La intrarea în chei, pe partea dreaptă, în sensul urcării, este un alt obiectiv, de data aceasta de natură antropică. Este vorba de Cetatea Trascăului ridicată în vârful abrupt al unei klippe calcaroase. Edificiul a fost înălțat în secolul XIII și, ca toate cetățile aflate la răscruci de epoci și drumuri, are o istorie agitată. Azi se mai păstrează o bună parte din zidurile incintei și cele două turnuri laterale.

În localitatea Rimetea, situată chiar în central morfologic al depresiunii, unde apele văilor Rimetea și Aiud se despart pentru a se îndrepta fiecare în sens opus, spre alt colector se află un muzeu etnografic cu o mare bogăție și varietate a exponatelor. Astfel, Cheile Siloșului pot fi un bun pretext pentru a vizita și admira o grupare variată de obiective turistice aparținând cadrului natural, dar și antropic.

Din șoseaua modernizată Aiud - Buru, se desprinde, la intrarea în localitatea Colțești, un drum care duce spre chei. Drumul de țară, impracticabil pentru mijloacele auto, urmează firul meandrat al pârâului Siloșului pe o distanță de 2 km, până în sectorul de îngustare. Aici, creșterea bruscă a declivității și apropierea celor doi pereți stîncosi obligă drumul să urce pe versantul drept, cu păduri de foioase, pentru a coborî iar în albia pârâului, în partea mediană a îngustării. Marcajul bandă galbenă urmează în continuare drumul descris până în Culmea Bedeleu.

Cheile Plaiului se dezvoltă în bazinul mijlociu, al văii Plaiului (numită local și Valea Pietrei), care își adună apele de sub culmea masivă a Bedeleului (1227 m). Râul străbate localitatea Izvoarele, pentru a se vărsa în valea Aiudului în partea sudică a Depresiunii Trascăului. Cheile sunt săpate în calcare de vîrstă jurasică aflate peste roci ofiolitice. Cu o lungime de 1,2 km sunt străjuite la nord de Vârful Cornului (1238 m), iar la sud de Vârful Pleșii (1130 m). Ele sunt înconjurte de creste zimțate desprinse din versantul sudic al Vârfului Cornului, pornind din abruptul imens al acesteia și coborînd până la talvegul văii : turnuri, ace, stînci, grohotișuri mobile, dezgolite de vegetație. Versantul stîng al cheii este mai prelung și mai bogat în forme carstice, iar cel drept mai puțin accidentat. În talveg apar numeroase rupturi de pantă ce formează mici cascade.

În privința genezei acestor chei, se consideră că valea a evoluat, încă de la formarea sa, ca un organism de drenaj propriu-zis, pe aceeași direcție, trecând din ofiolite în calcare, unde s-a adîncit, generînd cheile actuale. În sectorul de îngustare se remarcă deosebita dezvoltare a reliefului calcaros, de alterare și dezagregare, mai ales pe versantul stîng al Vârfului Cornului (1238 m), un versant extrem de prelung (ceea ce denotă existența unei văi mature cu o activitate de sculptare îndelungată).

Pentru a ajunge în sectorul cheilor se poate porni din șoseaua Buru - Aiud, respectiv de la indicatorul amplasat între localitățile Colțești și Vălișoara, ce arată direcția spre satul Izvoarele (2 km). De la marginea așezării respective - amplasată la racordul muntelui cu depresiunea -urmează pe o distanță de 1,5 km poteca ce însoțește valea Plaiului până în chei, străbătînd pajiști cu pășuni și fînețe.

Cheile Vălișoarei sunt sculptate de Valea Aiudului în calcare jurasic superioare (portlandiene), care prezintă cea mai accentuată carstificare datorită purității și masivității lor. Este uzitat topicul de Cheile Vălișoarei în locul celui de Cheile Aiudului, datorită faptului că localitatea Vălișoara este situată în imediata lor apropiere. Cheile au orientare nord-vest – sud-est. Înșușirile lor turistice sunt remarcabile. Deși apar ca o forma de relief matură, cu un profil transversal larg, verticalitatea pereților domină peisajul limitrof și stîrnește priviri admirative.

Din punct de vedere genetic (conform teoriei descrise de I. Popescu Argeșel), Cheile Vălișoarei s-au format printr-un fenomen de captare, efectuat de un râu ce a înaintat regresiv dinspre Mureș și a pătruns în Depresiunea Rimetea, dezorganizând vechiul curs unitar de aici ce curgea spre nord. Râul în cauză ar fi modelat partea superioară a spațiului depresionar. Captarea și dezmembrarea acestui râu au avut loc în panonian, datorită înaintării regresive a unui afluent al Mureșului, venit dinspre Depresiunea Turda, pe actualul traseu al văii Rimetei (Trascăului). Simultan, în partea opusă a depresiunii, alt râu a evoluat regresiv și a reușit să despică bara calcaroasă a Masivului Rachiș, intrând în spațiul depresionar dinspre sud și schițând configurația de azi a văii Aiudului.

Cheile se dezvoltă pe o lungime de 1 km, lățimi între 25 -150 m și înălțimi de 100-150 m. Sunt dominate pe dreapta de Vârful Bogza (814 m), Pleașa Lacului și Piatra Velii, iar pe stânga de Pleașa Cornilor (860 m) și Rachiș (775 m). În pereții cheilor, pe ambii versanți se găsesc 27 de peșteri de dimensiuni reduse (Peștera de la Colțul Diacului, Peștera din Gura Cheii, Peștera Lacului, Peștera de la Piatra Lungă). Apar frecvent forme carstice superficiale: lapiezuri, arcade, bolți. Versantul drept al cheii, format din Dealul Bogza, descrie o linie sinuoasă, cu o căldare uriașă în partea mediană. La cele două extremități verticalele stâncoase oferă alpiniștilor trasee de mare dificultate. Dimpotrivă, cornișele oblice ale versantului stâng, mai fragmentat, cu un relief bogat în înkrustații morfologice, atrage mai degrabă privirile, fiind mai nuanțat ca fizionomie și mai interesant.

Cheile din bazinul văii Inzelului. Valea Inzelului își are obârșia pe versantul estic al Bedeleului, fiind unul, dintre cei mai viguroși afluenți ai văii Aiudului, cu care confluează în localitatea Poiana Aiudului. Ea își adună apele, prin intermediul a trei afluenți mai importanți, și anume: *valea Bedeleului*, numită în cursul superior și valea Rogoazei, cu izvoarele în înșeuarea dintre vârfurile Bedeleu (1227 m) și Ursoaia (1260 m); *valea Drăgoiului*, cu obârșia în înșeuarea dintre vârfurile Prislop (1281 m) și Secul (1282 m) și valea cu izvoarele în partea de vest a Masivului Geamănul. Acești trei afluenți prezintă înguste sectoare de chei, rezultate prin fierăstruirea adâncă a calcarelor jurasice din bordura răsăriteană a Culmii Ciumerna-Bedeleu. Lungimea mai mare o au Cheile Bedeleului (circa 900 m) sculptate între masivele Pleșu și Olan. Au versantul stâng puternic fragmentat, cu o morfologie de detaliu mozaicată (creste, turnuri, pilieri, grohotișuri) și cel drept mai puțin abrupt, dar împădurit. Cheile Drăgoiului au doar 400 m lungime și prezintă o îngustare maximă în zona cornișei calcaroase care coboară de pe versantul stâng în talvegul văii. Și aici relieful de dezagregare și alterare este bine reprezentat. O dezvoltare asemănătoare au și Cheile Pleșii dominate de abruptul Vârfului Colțul Pleșii. Deși au dimensiuni reduse ele sunt dificil de abordat, datorită numeroaselor repezișuri, cascade și marmite din talvegul văii.

Genetic, cheile din bazinul văii Inzelului aparțin categoriei formelor de evoluție normală. Râurile, organizate încă de la început pe suprafața rocilor solubile s-au adâncit în masivele calcaroase în funcție de forța lor de denudare și de interrelațiile stabilite cu nivelele de bază locale.

Din punct de vedere al valorificării turistice, cheile analizate sunt oarecum dezavantajate. Situată la relativ mare distanță, decât alte chei, de axele de circulație, respectiv de șoseaua Aiud - Buru, precum și dificultatea accesului confirmă acest lucru. Ele rămân ca obiective ce pot intra în atenția drumeților pasionați.

Cheile din bazinul Văii Aiudului modelate în calcare, prezintă peisaje pitorești, deosebit de spectaculoase. Pe lângă importanța geologică și geomorfologică, acestea au și o deosebită însemnătate din punct de vedere biologic, întrucât conservă elemente rare de floră și faună. Astfel, în anul 1995, prin Hotărârea Consiliului Județean, aceste areale au fost declarate rezervații naturale, fiind încadrate în interesele economiei locale și generale.

Problema protejării și valorificării turistice a acestor sectoare de chei este foarte importantă și diferită de la un sector la altul. Deși peisajul, este puternic umanizat prin defrișare și utilizarea agricolă a terenurilor, starea actuală a acestor rezervații este relativ bună. Numai în câteva areale se constată manifestarea eroziunii în suprafață, mai puțin în adâncime, și a alunecărilor superficiale. La baza abrupturilor calcaroase sunt acumulări locale de grohotiș fixate, dar foarte ușor de pus în

mișcare. Între pericolele care amenință rezervațiile se evidențiază: eroziunea solului și degradarea învelișului vegetal prin suprapășunat, tăierile de arbori din zonele de contact, remanierile de grohotișuri și prăbușirile de blocuri. La acestea se adaugă construirea de case de vacanță și activitățile economice, cum sunt exploatarea de calcar și pășunatul intensiv din Cheile Vălișoarei.

Pentru o dezvoltare regională durabilă a acestor arii s-au propus următoarele:

- Instalarea de table indicatoare atât la intrarea cât și la ieșirea din chei pentru a se atrage atenția turiștilor și localnicilor asupra importanței rezervațiilor;
- Anunțarea autorităților locale care vor avea în vedere ca rezervațiile să nu fie afectate de activitățile antropice;
- O reconsiderare a dotărilor turistice din aceste zone, întrucât implantarea unor baze de cazare chiar în inima cheilor nu reușește să pună în valoare la cote ridicate de eficiență, patrimoniul turistic al acestor obiective
- O gospodărire mai rațională și estetică a spațiilor din jur.

Cheile din bazinul Văii Aiudului, prezintă un complex de factori naturali și antropici care le conferă un potențial deosebit în ce privește posibilitățile de agrement și de practicare a sporturilor montane. Bogăția peisagistică a cheilor, îmbie la drumeții și plimbări, pereții de calcar cu înălțimi de până la 200 de metri oferă condiții excelente pentru amatorii de escaladă, iar rețeaua de drumuri forestiere și poteci atrage amatorii de mountain-bike. Accesul în zonă și practicarea acestor activități sunt facilitate de Drumul Județean 107 Aiud –Buru.

În lipsa valorificării eficiente a acestor oportunități, turismul a cunoscut însă un regres continuu în ultimii ani în zona Cheilor Aiudului. Deteriorarea amenajărilor sau lipsa acestora de pe traseele turistice și de escaladă limitează mult posibilitățile de practicare a acestor activități în zonă. Numărul de accidente în rândul alpiștilor, cauzate de siguranța din ce în ce mai redusă a traseelor de escaladă a crescut în ultimii ani, constatându-se totodată o scădere a numărului de amatori ai acestui sport veniți în Cheile Aiudului. Starea precară a rețelei de marcaje turistice duce la o limitare a variantelor pentru drumeții și excursii și la o scădere continuă a interesului pentru practicarea turismului montan în zonă. O altă cauză importantă a fluxului turistic scăzut o reprezintă lipsa de informații privind posibilitățile de agrement. Ca urmare a scăderii fluxului turistic și a interesului pentru zonă, localnicii din satele învecinate (Livezile, Poiana Aiudului Vălișoara, Izvoarele), pierd o potențială sursă de venit. Totodată, lipsa informațiilor și starea precară a amenajărilor, au dus la o scădere a interesului tinerilor din municipiul Aiud și din comunitățile învecinate în ce privește practicarea sporturilor montane și a ieșirilor în natură. Astfel, una din puținele modalități sănatoase de petrecere a timpului liber aflate la îndemâna tinerilor de aici rămâne neexploată.

Aceste deficiențe pot fi atenuate prin adoptarea unui plan de măsuri care să vizeze în primul rând exploatarea eficientă a potențialului pe care îl oferă zona și care să ducă la dezvoltarea din punct de vedere turistic a zonei Cheile Aiudului. Planul include: măsuri care urmăresc refacerea și consolidarea amenajărilor în vederea îmbunătățirii condițiilor de practicare a sporturilor montane în zonă: curățarea și reamenajarea a 18 trasee lungi de escaladă din Cheile Aiudului, refacerea marcajelor pe cele două trasee turistice existente și deschiderea a trei rute noi, montarea de stâlpi indicatori la intrarea pe fiecare traseu și în punctele cheie ale acestuia, montarea unui panou în Cheile Aiudului care să conțină informații referitoare la posibilitățile de agrement din zonă.

Modalități de promovare turistică a zonei: organizarea unui concurs de escaladă cu participarea cluburilor de alpinism și turism din întreaga țară, realizarea unei pagini web de prezentare a rezervației „Cheile Aiudului” și a zonelor învecinate, pliante, afișe, CD-uri, emisiuni radio și TV.

Prin experiența și cunoștințele tehnice ale membrilor lor, Clubul de Turism Sportiv Acropolis Aiud și Asociația Salvamont Alba sunt capabile să implementeze acest plan de măsuri și să aducă astfel un real câștig pentru dezvoltarea turismului în zonă, pentru tinerii și membrii comunităților locale învecinate. Proiectul nostru, prin tematica pe care o are, poate aduce o contribuție importantă la dezvoltarea durabilă a comunităților din zonele rurale învecinate, acesta fiind în prezent unul din cele mai importante deziderate privind zona rurală în România.

BIBLIOGRAFIE

1. Anghel G, Măhara G, Anghel E, 1982, Ghid turistic al județului Alba, Ed. Sport – Turism, București
2. *** C.E.T.M. Albamont, 2002, Aree protejate în Munții Trascău și Gilău, Alba Iulia
3. Măhara Gh., Popescu –Argeșel I, 1993, Munții Trascău – ghid turistic, Ed. Imprimeriei de Vest, Oradea
4. Cocean P, Vlăsceanu Gh, Negoescu B, 2002, Ed. Meteor Press, București

PROIECT EDUCATIV REVISTA CLASEI „PICII”

Prof. înv. primar Maniu Valeria Angela, Școala Gimnazială Gârbova

Motto:

„Să nu lăsăm cuvintele nici să doarmă, nici să amortească, nici să zacă, nici să moară. Ele sunt comoara noastră de mare preț.” Tudor Arghezi

Coordonator: prof. înv. primar **Maniu Valeria Angela**

OBIECTUL PROIECTULUI:

Realizarea unei reviste școlare anuale, de către elevii clasei sub îndrumarea prof. înv. primar Maniu Valeria Angela.

MOTIVAȚIA:

Cultivarea limbii reprezintă obiectivul esențial în formarea copiilor cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabili să înțeleagă lumea în care trăiesc și să o transforme, să se cunoască pe sine și să se transforme, să recepteze și să transmită mesaje, exprimându-și gândurile și sentimentele într-un limbaj suplu, bogat, nuanțat.

Redactarea unei reviste al cărui colectiv de redacție să fie format din copii a reprezentat o motivație pentru încurajarea și sprijinirea lor în exersarea limbii române.

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII:

Ideea de înființare a unei reviste a clasei a fost îmbrățișată de conducerea școlii, pe al cărei sprijin contăm.

Numele revistei s-a convenit a fi „**Picii**”.

Revista va apărea o dată într-un an școlar.

Pentru început, elevii vor colabora cu: interviuri, creații literare proprii, informații despre plante și animale, anecdote, ghicitori, proverbe și zicători, glume, șarade – petale de divertisment.

PERIODA DERULĂRII: 2020-2021

GRUPUL ȚINTĂ: Clasa a II-a

OBIECTIVE :

- ✓ stimularea creativității, prin înlăturarea blocajelor;
- ✓ cultivarea gustului pentru lectură, pentru frumos;
- ✓ exersarea limbajului și a posibilităților de comunicare;
- ✓ dezvoltarea gândirii critice;
- ✓ stimularea imaginației și creativității elevilor;

- ✓ cultivarea respectului pentru cuvântul scris, pentru exprimarea corectă și expresivă în limba română;

Elevii vor fi capabili:

- să citească diferite lecturi/cărți adecvate vârstei pentru îmbogățirea vocabularului necesar lucrului într-o „redacție”;
- să-și exprime gândurile și sentimentele în texte în proză sau versuri, folosind o exprimare nuanțată;
- să coopereze în diferite situații de comunicare;
- să selecteze informații interesante pentru câteva din rubricile revistei;
- să manifeste interes față de personalități din lumea literaturii și artei;
- să participe la redactarea unei reviste.

RESURSE :

a. Umane: elevi, părinți, cadrul didactic

b. Materiale:

- Echipamente: videoproiector, aparat foto, computer, imprimantă;
- Consumabile: hârtie, xerox, scotch, markere, tuș pentru imprimantă.

c. Experiențiale și informaționale: reviste, cărți, filme, înregistrări video, materiale power-point, manualele școlare și auxiliare.

d. De timp: pe parcursul programului școlar și în timpul liber.

ROLURILE FORMATORULUI:

- Identificarea potențialului copiilor;
- Stabilirea datelor când se desfășoară activitățile de colectare a materialelor;
- Stabilirea sarcinilor în colectivul de „redacție”;
- Consilierea privind realizarea și selectarea materialelor pentru revistă;
- Organizarea și desfășurarea activităților;
- Monitorizarea și evaluarea activităților;

MODALITATI DE PUBLICITATE:

- Afișul
- Invitația

MODALITATI DE FOLLOW-UP:

- ✓ Observarea sistematică
- ✓ Intervenții directe
- ✓ Discuții cu elevii, cu părinții
- ✓ Produse ale activităților (revista)
- ✓ Înregistrări audio-video, fotografii

REZULTATE SCONTATE:

- ✓ însemnări, reportaje, articole, imagini, consemnări reale, de bună calitate și imagine artistică;
- ✓ lărgirea permanentă a sferei de acoperire a faptelor, evenimentelor importante din viața colectivului de elevi și a școlii;
- ✓ popularizarea revistei în școală;

COLECTIVUL DE REDACȚIE AL REVISTEI:

Redactor șef, prof. Maniu Valeria Angela

Redactori coordonatori: prof. inv. preșcolar Muntean Nicoleta, prof. Cioca Liana

CONȚINUTUL TEMATIC

NR. CRT	CONȚINUT	TIMP ALOCAT (ORE)
1	Încheierea proiectului și avizarea acestuia	4
2	Realizarea colectivului redacțional	4
3	Strângerea materialelor și selectarea lor pentru editarea revistei	10
4	Editarea semestrială a revistei	10
5	Expoziții cu lucrări ale elevilor cu diferite ocazii (Crăciun, Paști, etc).	10
6	Excursii, vizite ș.a.	10
7	Dezvoltarea unui model de proiectare al activităților	10
8	Diseminarea rezultatelor proiectului și formularea concluziilor și recomandărilor și prezentarea lor.	2
9	Redefinirea necesităților pe termen mediu și lung	2
10	Revizuirea materialelor-suport pentru folosirea lor ulterioară Stabilirea unor direcții de continuare și extindere a proiectului pentru următorii ani școlari	2

MODALITĂȚI DE EVALUARE A PARTICIPANȚILOR LA PROIECTUL REVISTĂ ȘCOLARĂ

1. Evaluare pe parcurs:

- Evaluare după fiecare conținut tematic
- Metode - instrumente: studiu de caz, observarea sistematică a activității, brainstorming

2. Evaluare finală:

- Metode-instrumente: afișele, pliantele, revista, pliantele, posterele de informare, rezultatele la nivel de școală.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cosmovici, A.; Jacob, L.- Psihologie școlară, Editura Polirom, Iași, 1998

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ TEMA: „DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ A COPIILOR PREȘCOLARI”

Prof. înv. preșcolar Berindeie Valentina Maria, GPP „Piticot” Câmpeni

”Detectivul de emoții: Veverițele Mașa, Dașa și Sașa” – poveste terapeutică

Educatore: **BERINDEIE VALENTINA MARIA**

Nivelul: II (mare) – Fluturașilor

Tema anuală: „Ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Denumirea activității: ”Detectivul de emoții - Veverițele Mașa, Dașa și Sașa!”

Tipul activității: consolidare, sistematizare;

Forma de realizare: Activitate integrată (DLC + DOS)- lectura educatoarei + activitate practică;

Scopul activității: descoperirea avantajelor evitării supărării, furiei și a comportamentului agresiv în cazul necesității rezolvării de probleme.

Obiective operaționale:**Cognitive**

- să identifice consecințele negative ale comportamentului negativ și agresiv în rezolvarea de probleme pe baza poveștii;
- să urmărească cu atenție povestirea și să participe activ la rezolvarea situațiilor prezentate;
- să identifice simbolurile specifice emoțiilor : bucurie, supărare, furie și frică, îngrijorare etc;
- să descopere alternative existente în locul furiei și a comportamentelor agresive, utile în rezolvarea problemelor cotidiene.

Afective

- Să-si exprime emoțiile: bucurie, tristețe, furie și frică...
- Să manifeste un comportament corect în raport cu situația dată.

Psiho-motrice

- Să manevreze corect materialele puse la dispoziție.

Strategii didactice :

a) metode și procedee: conversația, explicația, povestirea, exercițiul, jocul, surpriza, expunerea, .

b) material didactic: veveriță pluș, calculator, boxe, roata emoțiilor, imagini cu cele 3 veverițe (furioase, supărate și optimiste), piese puzzle mari, foi buline vesele, recompense dulci.

c) forme de organizare: frontal, individual.

Resurse:

- umane: educatoarea și grupa de preșcolari;
- temporale: 30-35 min
- bibliografice: „Curriculum pentru învățământul preșcolar 3-6/7 ani ” - 2008

DEMERSUL DIDACTIC

EVENIMENT UL DIDACTIC	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGII DIDACTICE			EVALUA RE
		Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forma de organiza re	
1. Moment organizatoric	Se creează condițiile psihopedagogice necesare desfășurării activității în bune condiții: aerisirea sălii de grupă, aranjarea mobilierului și a materialelor didactice necesare, introducerea copiilor în sala de grupă.	Explicația Conversația	Se aranjează scaunele în semicerc, în jurul educatoarei	frontal	Observarea comportamentului
2. Introducerea în activitate	La semnalul dat, copiii se adună pe elipsă împreună cu educatoarea pentru a saluta invitații zilei, prin intermediul următoarelor versuri: ”Dragi preșcolari ai grupei mari/ Nu vă emoționați,/ Azi avem oaspeți de seamă:/ Vreau să îi salutați!/ I-am poftit în grupa noastră/ În această zi/ Ca să demonstrăm cu toții/ Cât de buni vom fi!” Urmează completarea calendarului naturii, starea	Conversația		frontal	Observarea comportamentului

	vremii, prezenții/absenții zilei, folosind semnul individual al fiecărui copil.				
3. Captarea atenției (Crearea stării emoționale, a interesului pentru activitate)	La semnalul educatoarei copiii închid ochii, timp în care va fi introdus în sala de grupă o veveriță însoțită de roata emoțiilor. Scurtă concluzie: în fața unor situații, evenimente, fenomene, imagini noi avem anumite reacții: ne bucurăm, ne este frică, teamă sau suntem furioși. Acestea toate se numesc emoții .	Surpriza		frontal	Observarea (sentimentul față de personaj)
4. Anunțarea temei și a obiectivelor activității	Se anunță tema activității. Astăzi vom desfășura o activitate care se numește "Detectivul de emoții - Veverițele Mașa, Dașa și Sașa!" Se vor anunța obiectivele activității: vom asculta o poveste terapeutică, din care vom învăța cum să ne gestionăm emoțiile. Este foarte important ca noi, oamenii, să știm cum să ne comportăm în astfel de situații, motiv pentru care, astăzi vă voi citi o poveste foarte drăguță numită "Veverițele Mașa, Dașa și Sașa" – poveste terapeutică. Apoi vom realiza o activitate practică pe baza poveștii.	Expunerea Explicația		frontal	Observarea comportamentului non-verbal.
5. Prezentarea conținutului și dirijarea învățării	Jocul "Spune ce simți!" Copiii vor descoperi imagini pe roata emoțiilor în care sunt prezentate situații generatoare de emoții. Situațiile ce trebuie comentate de copii: - Nu ai fost invitat la ziua celei/ celui mai bun/ă prieten/ă. (tristețe). - Doamna educatoare te-a lăudat pentru desenul pe care l-ai făcut. (bucurie) - Ai văzut albine de care îți este teamă. (frica) - Un coleg te-a împins și ți-a luat jucăria din mână. (furie) Se caută definiția emoției: „cum pot fi numite într-un cuvânt bucuria, tristețea, furia și frica?” Pe cântecul "Veverița-YouTube" (fundal muzical), se face tranziția spre activitatea din cadrul D.O.S.,	Jocul Conversația Exercițiul Explicația Conversația		frontal	Aprecieri a modului de executare a jocului. Observarea modului de cooperare și de relaționare. Aprecieri pozitive a răspunsurilor

	în cadrul căreia vor trebui să asambleze, pe grupuri mici, bucăți de puzzle ce alcătuiesc 3 planșe diferite, ce reprezintă 3 momente importante din poveste. Astfel, sunt împărțiți în 3 grupe pentru a realiza sarcinile, astfel: -grupa veverițelor Mașa (furioși) - grupa veverițelor Dașa (supărați) - grupa veverițelor Sașa (calmi). După ce se așează la măsuțe, vom purta o scurtă discuție despre instrumentele de lucru, iar înainte de începerea lucrului pe echipe, se execută un joc de încălzire a degetelor și palmelor. Copiii vor fi supravegheați, îndrumați și ajutați acolo unde este cazul. Voi interveni cu explicații suplimentare când și unde este nevoie, sugerându-le unele soluții.	Explicația			
6. Asigurarea retenției, a transferului de cunoștințe și obținerea performanței	Roata emoțiilor: copiii învârt roata, recunosc emoția la care s-a oprit și apoi povestesc o situație în care au trăit acea emoție.	Explicația Conversația		Pe grupe	Observarea Aprecieria verbală
6.Evaluarea activității	Fiecare echipă trece pe la celelalte două, pentru a examina lucrările executate și pentru a face aprecieri, fiind evidențiat efortul individual și colectiv. Lucrările realizate vor fi așezate la expoziția zilnică cu lucrările copiilor. Joc muzical: „Dacă vesel se traiește”	Exercițiul	„Zâmbirici” fișe de lucru carioca	individua l	Aprecieri în spirit critic și autocritic. Aprecieri verbale privind participare a fiecărui copil, asupra modului de desfășurare a activității.
7. Încheierea activității	Ca recompense pentru efortul despus, vor fi serviți cu prăjiturile și suc natural și cu cate o bulină veselă.	Conversația de încheiere			Recompen să tuturor.

ANEXA 1

VEVERIȚELE MAȘA, DAȘA ȘI SAȘA

”Veverițele Mașa, Dașa și Sașa, trăiau odinioară în Marile Păduri, împărțind o locuință într-un copac bătrân și trainic. În fiecare toamnă, cozile lor deveneau tot mai stufoase și blănițele lor tot mai dese: atunci știau că a sosit momentul să pornească țopăind prin Marile Păduri, în căutarea de alune pe care să le mănânce în timpul iernii celei grele. Cum nu era destul loc în căsuța lor ca să încapă toate proviziile pe care le adunau, ascundeau mare parte din alune într-o scorbură de copac de pe partea cealaltă a pajiștii. Scorbura părea pustie și nelocuită, așa că era un depozit excelent pentru proviziile adunate.

Într-o zi friguroasă de iarnă, Mașa, Dașa și Sașa se treziră flămânde, cu lumina soarelui palidă ca o lămâie pătrunzând în cămăruța lor. Se dezmeticiră bine, căscară și se strecurară din căminul lor cald în frigul necruțător al dimineții. ”Mi-e atât de foame, încât cred că aș fi în stare să mănânc un copac întreg plin de alune”, spuse Mașa, plescăind demonstrativ.

”Mie mi-e atât de foame, încât aș mânca un cal” spuse și Dașa, țopăind de ici colo. ”Nu vorbi prostii: Veverițele nu au mâncat niciodată un cal, doar suntem vegetariene”, spuse imediat Sașa. „Și mai ales, nu vom mânca nimic dacă tot stăm aici gândindu-ne la ce am putea mânca”, continuă ea, „Hai să ne mișcăm!”.

Acestea fiind spuse, Mașa, Dașa și Sașa porniră de-a lungul pajiștii înzăpezite înspre copacul lor cu hrană. Ajungând ele cam la jumătatea drumului, se opriră îngrijorate de o priveliște teribilă: niciodată nu le mai fusese dat să vadă așa ceva atât de uriaș, de groaznic, de amenințător... Își dădură seama că drumul le era blocat de cel mai mare perete de zăpadă pe care l-au văzut vreodată: părea că ajunge până-n cer, fără început și cu siguranță fără de capăt. Problema cea mare era, firește, că partea cealaltă a zidului le părea de neatins.

Și ce credeți că au făcut ele atunci? Ce vă trece prin minte că ar fi putut face ele? O să vă dau un indiciu: au avut fiecare o reacție diferită și, prin urmare, fiecare a făcut altceva.

Mașa era deja furioasă. Se gândea: „Nu suport să văd zidul ăsta de zăpadă în fața ochilor! Nu ar trebui să se afle aici, nici n-a fost aici înainte. Nu suport să nu obțin ceea ce doresc. TREBUIE să ajung la alunele acelea! Le merit și ar trebui să le am. Oricine a pus zidul ăsta aici în calea mea ar trebui să fie distrus. La ce se va mai ajunge aici pe pajiștea noastră dacă fiecare face după cum îl taie capul? Nu e drept ca zidul ăsta să fi apărut aici!”. În timp ce Mașa gândea astfel, se tot învârtea în cerc până ce ameți, apoi începu să lovească peretele cu lăbuțele și cu capul, provocându-și ditamai durerea de cap.

Dașa se deprima gândind: „Este groaznic și oribil că peretele ăsta a apărut aici. E cea mai groaznică treabă care mi s-ar fi putut întâmpla! N-o să mai ajung niciodată la alunele acelea. Adică... ce spun eu, probabil că nu voi mai ajunge vreodată să mănânc. Peretele va rămâne aici pentru totdeauna, eu voi muri de foame și totul e din vina mea. Ce prostie din partea mea să ascund alunele de partea cealaltă a pajiștii! Ar fi trebuit să-mi dau seama că așa ceva urma să se întâmple!” Dașa era așa de supărată pe ea însăși, încât se așeză în zăpadă în fața peretelui, plângând și smiorcăindu-se. „Nu-s bună de nimic! Chiar că nu-s bună de nimic!”.

Sașa începu să-și spună: „Hmmm, un perete, cât de ciudat! Mi-ar plăcea să nu fie aici, pentru că mi-e foame și aș vrea să mănânc niște alune, dar la urma-urmei e deja aici și nu văd de ce nu ar trebui să fie aici doar pentru că mie nu-mi place. E un ghinion și nu-mi convine să am peretele ăsta între mine și alune, dar bosumflându-mă din cauza asta nu îl voi face să dispară și cred că treburile ar putea sta și mai prost, de fapt.”

Astfel, Sașa decise să accepte că există peretele mai degrabă decât să se încapățâneze în dorința ei ca acesta să dispară, cum făcuse Mașa, sau să facă din prezența lui o catastrofă, după cum reacționase Dașa. Ca urmare, ea nu s-a ales cu o durere de cap ca Mașa, de la lovitura dată în zid, nici cu degerături ca Dașa, din cauza șezutului în zăpadă. Era singură în stare să se gândească la ceea ce ar fi de făcut în situația dată.

Câte soluții ai putea să găsești pentru această problemă?

- 1. Să aștepti până ce soarele va topi zăpada.*
- 2. Să sapi o groapă pe sub perete.*
- 3. Să sapi o gaură prin perete.*
- 4. Să te cațeri de cealaltă parte a peretelui.*

5. Să încerci să ocolești peretele.
6. Să cauți alune altundeva.
7. Să te întorci acasă să verifici dacă nu au mai rămas ceva resturi de mâncare pe acolo.
8. Să te muți în regiuni mai însorite, fără zăpadă.
9. Să faci un foc pentru a topi peretele de zăpadă.
10. Să începi să mănânci zăpadă.
11. Să adormi la loc, ca să vezi dacă nu cumva totul e doar un vis.
12. Să chemi alte veverițe ca să te ajute să sapi o gaură în perete.

Atunci Sașa le vorbi Mașei și Dașei: „Continuând în felul asta, nu vom face decât să înrăutățim situația! Nu vedeți că furia sau supărarea vă împiedică să găsiți o soluție la problemă?! Terminați și ajutați-mă la săpat!”.

Așadar, Mașa nu a mai lovit peretele, Dașa s-a oprit din plâns și cu toate au început să sape în zidul de zăpadă. În timp ce săpau, chițcăiau un cântec de lucru de-al veverițelor și aproape că începea să le facă plăcere munca aceasta. Mașa uită de furia ei, Dașa uită de supărare și Sașa rămase cu mintea trează și gata de a găsi soluția cea mai potrivită. Nu peste mult timp erau deja de cealaltă parte a peretelui, îmbulzindu-se spre copacul unde ascunseseră alunele.

„Poate că totuși nu vom muri de foame astăzi” spuse Dașa. „Da, dar sper să învățați o lecție din întâmplarea asta” zise la rândul ei Sașa. „Pentru veverițe furioase sau care se supără, nici alune nu se scutură! Așa că dacă vreți de mâncare, stați calme și fiți raționale!”.

ANEXA 2

Situații generatoare de emoții:

1. Nu ai fost invitat la ziua celei/ celui mai bun/ă prieten/ă. (supărare)
2. Doamna educatoare te-a lăudat pentru desenul pe care l-ai făcut. (bucurie)
3. Ai văzut albine de care îți este teamă. (frica)
4. Un coleg te-a împins și ți-a luat jucăria din mână. (furie)
5. Moș Crăciun a spus că ești o fetiță foarte cuminte. (bucurie)
6. Jucăria ta preferată s-a spart în zeci de bucăți. (supărare)
7. Un câine alergă după tine lătrând. (frică)
8. Mama ta întârzie foarte mult astăzi și ai rămas singur în grădiniță. (supărare)
9. Dacă ești atent la activități, sigur vei înțelege tot. (optimism)
10. De câte ori te dai pe tobogan, colegii tăi te împing. (furie)
11. Înainte de începerea serbării, ți-ai murdărit costumația. (supărare)
12. Abia aștepti să vină vara! (optimism)
13. Ai primit o bulină veselă pentru că ai fost cuminte și atent întreaga zi. (bucurie)
14. Azorel ți-a ros papucii. (supărare)
15. În curând vei împlini 6 ani. (optimism)
16. Deși toată ziua ai fost atent, d-na educatoare nu ți-a acordat recompensă. (supărare)
17. Plouă și bate vântul cu putere, iar tu nu ai nici glugă, nici umbrelă. (frică)
18. La ziua ta de naștere, a fost o petrecere grozavă. (bucurie)
19. Te chinui de 1 oră să adormi, dar colegul tău nu te lasă! (supărare)
20. Colegul tău mereu distruge toate jucăriile. (furie)
21. Părinții tăi te iubesc foarte mult! (bucurie)
22. Mama ta îți spune că nu ești cuminte deloc. (supărare)
23. O respect mult pe bunica mea! (bucurie)
24. Andrei te-a lovit cu piciorul. (furie)
25. Nu uit să spun mulțumesc când mi se oferă ceva! (bucurie)

POMIȘORUL ÎNFLORIT (PROIECT DE ACTIVITATE)

Prof. inv. preșcolar Băbuș Teodora-Mirela, GPP „Scufița Roșie” Alba Iulia

Grupa: mijlocie

Tema anuală de studiu: „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema proiectului: „Aspecte de primăvară”

Tema săptămânii: „A-nflorit livada”

Tema activității: „Pomișorul înflorit”

Tipul activității: formare de priceperi și deprinderi

Scopul activității: Formarea deprinderii tehnice de pictură cu ajutorul unui instrument dat, prin implicarea analizatorilor vizuali și tactil-kinestezic; aplicarea deprinderilor igienico-sanitare adecvate modului de lucru, educarea gustului estetic față de frumosul din natură, artă și viață socială.

Obiective operaționale:

- Să realizeze lucrarea utilizând tehnica amprentării cu un instrument dat;
- Să aplice corect tehnica pe baza explicațiilor date de educatoare;
- Să execute exercițiile de încălzire a mușchilor mici ai mâinii;
- Să evalueze lucrările realizate pe baza criteriilor stabilite.

Strategii didactice:

Metode și procedee didactice: observația, explicația, demonstrația, conversația, exercițiul, turul galeriei.

Mijloace didactice: foi cu imaginea pomișorului, pensule, periute, acuarele, boluri cu apă, șervețele, jeluiri foloricele.

Forme de organizare a activității: frontal, individual

Durata: 20-25 minute

Bibliografie:

Glava, A., Tătaru, L., Chiș, O. & Chiș, V. (2014). Piramida cunoașterii: repere metodologice în aplicarea curriculumului preșcolar. Pitești: editura Diamant.

Ministerul Educației Naționale. (2019). Curriculum pentru educația timpurie. Anexa la OMEN nr. 4.694/2.08.2019.

Beadle, P. (2020). Cum să predai: strategii didactice. București: editura Didactica Publishing House.

SCENARIUL DIDACTIC

ETAPELE ACTIVITĂȚII	CONȚINUTUL ȘTIINȚIFIC	STRATEGII DIDACTICE	
		Metode și procedee	Mijloace didactice
1. Moment organizatoric	Asigurarea condițiilor pentru buna desfășurare a activității: aranjarea mobilierului în conformitate cu cerințele activității: semicerc, pregătirea materialului didactic demonstrativ și așezarea lui potrivit etapelor activității. Cu tranziția „Curcubeul culorilor”, copiii intră în sala de grupă și se așează la mese.		

	„Curcubeu din raza ta / Pune-mi în căsuța mea, / O culoare fermecată / Și cu ea voi desena îndată.”		
2. Captarea atenției	Captarea atenției se va realiza printr-o scurtă povestire a educatoarei. „Venind astăzi la grădiniță, am trecut pe lângă un pomișor ce era vecin cu alți pomișori ce erau înfloriți. care mai de care aveau florile mai frumoase. Pomișorul fără flori m-a rugat să îl ajut să aibă și el flori la fel ca ceilalți. de îndată eu i-am spus că eu mă grăbesc să ajung la copiii mei de la grădiniță dar că o să îl ajut rugându-vă pe voi să îi pictați câteva floricele. când o să plec acasă, eu, o să i le duc pomișorului.” Sunteți de acord să îl ajutăm pe pomișor?	Conversația	
3. Anunțarea obiectivelor și a temei plastice	Se anunță tema: Astăzi, la activitatea de educație plastică o să pictăm un copac înflorit. Se intuiește materialul de pe măsuțele copiilor: foi cu imaginea unui pomișor, acuarele tempera, pensule, periute mici rotunde, boluri cu apă. Copiii sunt avertizați să nu introducă în gură acuarelele sau periutele pentru că se pot îmbolnăvi.	Observația Conversația	
4. Dirijarea învățării	Se explică și se demonstrează procedeele de lucru. Vom picta cu pensula trunchiul și ramurile copacului, apoi pentru a realiza floricelele vom utiliza periuta cea mică. Vom introduce periuta în acuarelă apoi vom aplica stropi de culoare pe ramurile copacilor, având grijă să nu apăsăm. Se repetă această operațiune până când toate ramurile vor avea floricele. După utilizarea unei culori vom spăla pensula sau periuta în apă. Modelul educatoarei va rămâne expus pe tablă.	Instructajul Explicația Demonstrația Exercițiul	Foi cu imaginea pomișorului Pensula Periuta Acuarele Bol cu apă

	Înainte de începerea propriu-zisă a lucrării, vom executa câteva exerciții pentru încălzirea mușchilor mici ai mâinii: „Eu strâng pumnii și-i desfac, / Degetelor fac pe plac, / Plouă, plouă neîncetat, / Vârful degetelor bat, / Degetele-mi sunt petale, / Le deschid ca pe o floare.” Educatore va face unele recomandări privind modul de lucru: să lucreze îngrijit, să încerce să nu murdărească masa și să nu se păteze pe haine.		
5. Obținerea performanței	La semnalul educatoarei, copiii vor începe să lucreze. Pe fondul unei melodii instrumentale liniștitoare, copiii lucrează, educatoarea va acorda indicații cu voce scăzută, individuale sau de grup, după caz, corectând poziția deficientă a copiilor la masa de lucru, va ajuta acolo unde este cazul. Va scrie numele copiilor pe lucrări. De asemenea, va atenționa copiii de importanța curățeniei și a ordinii la masa de lucru.	Conversația	
6. Încheierea activității	Cu ajutorul metodei Turul galeriei, copiii vor forma un șir și se vor deplasa prin interiorul careului pentru a vedea toate lucrările și pentru a le aprecia în ceea ce privește corectitudinea aplicării tehnicii de lucru. La finalul activității, educatoarea va oferi câte o florică jeleu fiecărui copil ca o recompensă pentru munca depusă și ca apreciere din partea pomicșorului. Lucrările vor fi expuse pentru a putea fi văzute și de părinții copiilor.	Turul galeriei	Jeleguri floricele

AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE ȘCOLII ONLINE

*Prof. înv. primar Alecușan Elena Gabriela
Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Blaj-Tiur, structura Mănărade*

Școala online a devenit o certitudine și o prezență de necontestat în învățământul românesc. Trebuie să recunoaștem faptul că există atât avantaje, cât și dezavantaje ale acestui stil de învățare.

Printre punctele tari ale școlii online se numără:

- asigură comunicarea și ajută la menținerea acesteia;
- facilitează transmiterea cunoștințelor, ușurează, pe de o parte, evaluarea, deoarece aceasta se poate face prin platformele utilizate;
- se pot folosi diverse materiale publicate online, care se transmit elevilor mult mai ușor;
- se poate da mai ușor un feedback în momentul activității online;
- asigură transparența procesului educativ;
- părinții au ocazia de a observa zilnic modul în care răspund copiii lor;
- lucrările elevilor pot fi stocate în dosare DRIVE;
- plasează copiii într-un mediu sigur, ferindu-i de violența din școli și de tentația drogurilor, a fumatului și alcoolului;
- întărește legătură afectivă dintre părinte și copil, acesta din urmă simțindu-se respectat, apreciat, ascultat și iubit;
- permite părinților să aibă un control mai mare asupra noțiunilor și cunoștințelor care îi sunt transmise copilului;
- dă ocazia familiilor care pun preț pe spiritualitate să-și crească copiii după principii morale și religioase autentice;
- ajută copiii să-și dezvolte capacitatea de a relaționa cu alți adulți și copii de vârste diferite, cu care intră în contact în cadrul întâlnirilor organizate cu alte familii din sistemul homeschooling;
- permite conservarea imaginii familiei tradiționale și perpetuarea valorilor ei.

Dintre punctele slabe amintim:

- se mărește timpul petrecut în fața diferitelor ecrane;
- nu toți elevii au acces la tehnologie;
- chiar și cei care au acces nu pot fi stimulați să ia parte la toate activitățile, deși li s-a amintit obligativitatea participării;
- stârnește reacții diferite din partea unor părinți, tocmai datorită faptului că se simt forțați să asigure tehnologia necesară;
- creează nemulțumiri în cazul elevilor care, deși nu sunt la școală, trebuie să se trezească devreme pentru a participa la activități;
- se creează mari decalaje între pregătirea elevilor care au acces la internet și cei cu care se lucrează doar telefonic;
- există adesea conexiune slabă la internet;
- unele deprinderi sunt dificil, dacă nu imposibil de format în acest mediu, de exemplu învățarea scrisului de mână;
- copii anxioși, dependenți de părinți;
- un părinte care alege să facă homeschooling trebuie să ia această decizie din convingere și nu pentru că educația în masă este un lucru nociv. Altfel spus, părintele nu trebuie să îi transmită copilului său propriile imagini negative despre lume, societate și școala tradițională;
- dependența de internet;
- psihologii sunt de părere că un copil din ciclul primar sau gimnazial nu trebuie expus unui astfel tip de educație, deoarece poate aluneca în capcana internetului;
- educația online privează copilul de experiența lumii reale;

- Există foarte multe studii de specialitate care arată că educația online și educația la domiciliu privează copilul de interacțiunea-cheie, specifică doar colectivului școlar, și care îl modelează pentru integrarea în societate într-un fel în care părinții nu-l pot garanta. Copilul riscă să ajungă un adult lipsit de obiective și incapabil de socializare.

Fiecare cadru didactic trebuie să comunice eficient cu elevii săi, să îi încurajeze, să le dea ocazia să se afirme.

Discutând cu elevii, aceștia și-au manifestat preferința pentru modul de organizare clasic al școlii, invocând cel mai mult faptul că le lipsește compania colegilor. Poate acum vom privi din altă perspectivă modul în care ne petrecem timpul liber și vom prețui mai mult natura și relațiile sociale.

Bibliografie

1. Cerghit, I., Sisteme de instruire alternative și complementare, structuri, stiluri și strategii, Iași, Editura Polirom, 2008;
2. Nicola, I., Tratat de pedagogie școlară, București, Editura Aramis, 2004;
3. Iancu, M., Fields of European key competencies in terms of education courses in Romania, The 4-th International Conference EDU-WORLD 2010-Education Facing Contemporary World Issues, Pitești, University Press, 2010.

ABORDAREA CROSS-CURRICULARĂ- DELIMITĂRI CONCEPTUALE ȘI APLICAȚII

Prof. dr. Anca Monica- Iuliana, CJRAE Alba

Cross-curricularul propune o abordare holistă și constructivistă a procesului curricular, care urmărește, prin stabilirea unor grade diferite de integrare la nivelul obiectivelor, conținuturilor, metodologiei, conceptelor etc., atingerea unor rezultate pentru care este nevoie de o organizare tematică/ integrată a curriculumului.

Abordarea cross-curriculară reprezintă o ipostază a abordării integrate a curriculumului care se fundamentează pe viziunea procesuală asupra acestuia.

În acest sens, curriculumul nu mai este înțeles ca un produs fizic concret, tangibil, ci mai degrabă ca rezultatul cumulat al interacțiunilor dintre profesor, elev și cunoaștere.

Elevii nu mai sunt priviți ca „obiecte” asupra cărora trebuie să se acționeze pentru a se produce unele schimbări în comportamentul lor. Focalizarea pe procesul de învățare oferă elevului oportunitatea de a interveni constant, de a participa activ la propria instruire.

Temele cross-curriculare sunt teme integrate de studiu care se centrează pe dezvoltarea personală și socială a elevilor. Aceste teme au un caracter transversal, trec dincolo de granițele disciplinelor școlare tradiționale și propun formarea unor competențe și/ sau valori fundamentale pentru viața de zi cu zi.

În cadrul mobilității la care am participat în luna noiembrie, 2019, în Norvegia, în cadrul proiectului „Together for life skills through green and inclusive education!”, (număr proiect 2018-EY-PMIP-R2-0002, finanțat prin Granturile SEE (2014-2021), care reprezintă contribuția Islandei, Liechtenstein-ului și a Norvegiei pentru o Europă mai verde, mai competitivă și mai incluzivă), în cadrul workshopului cu tema „Cross-disciplinary teaching- a practical exploration”, ne-au fost ilustrate o serie de exemple de bună practică și metode utile în abordarea cross-curriculară.

A. O metodă eficientă pentru această abordare și care facilitează o învățare vizibilă este

metoda 1- 2- 4-Toți!

Această metodă asigură participarea unui număr mare de elevi/ membri, putându-se genera multe idei într-un timp scurt. Metoda poate fi utilizată cu succes la diferite discipline de studiu.

Facilitatorul poate explora cunoștințele și ideile răspândite într-un grup pe care nu-l cunoaște foarte bine. Ideile și soluțiile sunt cerute rapid, iar participanții își pot urmări ideea care le aparține. Etape:

1. Este adresată o întrebare care solicită reflecție individuală (Ce acțiune recomanzi? Ce oportunități vezi într-o anumită situație?...întrebări în funcție de tema analizată). (1 minut)
2. Se generează idei în perechi, pe baza ideilor individuale. (2 minute)
3. Se împărtășesc ideile din perechi în grupuri de 4 persoane (se observă asemănări și deosebiri). (4 minute)
4. Se adresează întrebarea: „Ce idee s-a remarcat în discuția voastră?”. Fiecare grup împărtășește o idee importantă cu toți participanții (se repetă pașii dacă este necesar). (5 minute)

Sfaturi pentru facilitator:

- să se asigure că reflecția individuală se realizează în liniște;
- să ceară participanților să scrie ideea individuală;
- să folosească un clopoțel sau un semnal sonor pentru a anunța tranzițiile;
- să respecte timpul, dacă este necesar se repetă procesul;
- să limiteze ideile împărtășite cu tot grupul la 3-4;
- să încurajeze grupul să nu repete ce s-a enunțat deja;
- să amâne evaluarea, să încurajeze îndrăzneala, creativitatea.

B. Metoda Dotmocracy (Democrația punctelor) este utilă pentru situațiile care au drept scop prioritizarea și luarea deciziilor în grup. Este o modalitate de a identifica rapid care sunt opiniile cele mai relevante sau mai populare. Resursele necesare: markere, bilețele autoadezive/postit-uri. Durata: 20-30 minute.

Etape:

1. Fiecare idee emisă de elevi/ membrii grupului este scrisă pe un post-it și lipită pe perete. Elevii/ membrii grupului grupează ideile similare sau asemănătoare. Se asigură înțelegerea opțiunilor de către fiecare membru, se fac clasificări dacă este cazul.
2. Grupul votează opțiunile pe care le consideră cele mai bune utilizând puncte, pe care le desenează cu markerul pe postit-uri. Fiecare membru al grupului folosește 5 puncte pentru a vota (sau 3 dacă sunt puține opțiuni). Punctele pot fi atribuite unui singur post-it sau unor postit-uri diferite.
3. După ce au fost distribuite toate punctele, grupul analizează rezultatele „votului”, discută despre prioritizare, explorează ideile cu cele mai multe puncte sau cu cele mai puține și propune pași care pot fi urmați în continuare.

C. Metoda mozaicului/ Metoda jigsaw

Metoda se bazează pe distribuirea sarcinilor de învățare elevilor, membri ai unui grup, astfel încât fiecare elev să aibă o sarcină de lucru în care să devină „expert”, să transmită informațiile asimilate celorlalți colegi, iar în urma colaborării, fiecare elev să aibă întreaga schemă de învățare. Câteva dintre avantajele metodei mozaicului:

- activează și responsabilizează elevii;
- contribuie la dezvoltarea capacităților de ascultare activă, comunicare, cooperare, reflectare, gândire creativă, rezolvare de probleme;
- contribuie la dezvoltarea spiritului de înțelegere, de cooperare și de echipă;
- contribuie la accentuarea coeziunii grupului.

Etapele și fazele implicate în utilizarea acestei metode sunt (Oprea, 2006):

1. Pregătirea materialului de studiu – etapă care presupune: stabilirea temei de studiu, împărțirea ei în 4-5 subteme, stabilirea pentru fiecare subtemă a principalelor elemente ideatice la care elevii vor trebui să se refere (opțional); conceperea unei fișe expert, în care se trec subtemele și care va fi oferită fiecărui grup.
2. Organizarea colectivului în echipe de învățare de câte 4-5 elevi (în funcție de numărul lor din clasă); fiecare elev va primi un număr de la 1 la 4 sau 5 și va avea ca sarcină de lucru să studieze subtema care are același număr cu numărul care i-a fost atribuit. Urmează faza independentă, în care fiecare elev studiază tema proprie fie în clasă, fie acasă.

3. Constituirea grupurilor de experți – prin reunirea elevilor cu același număr, formându-se grupuri de elevi care vor sta în același loc. Urmează faza discuțiilor în grupul de experți, în cadrul căreia elevii prezintă un raport individual în legătură cu ceea ce au studiat independent, participă la discuții pe baza informațiilor și materialelor prezentate, adaugă elemente noi și stabilesc modalitatea de a le prezenta, de a preda partea pregătită de ei colegilor din grupul inițial (colectivul clasei). Profesorul poate interveni în procesul învățării ca moderator și ca și facilitator, oferind consultanță elevilor când aceștia ajung în momente dificile, de impas.

4. Reîntoarcerea în echipa inițială de învățare – etapă care presupune parcurgerea fazei raportului de echipă, în care elevii transmit cunoștințele asimilate și rețin cunoștințele transmise de colegii lor, care au fost experți în grupurile care au studiat alte subteme. Modalitatea de transmitere a cunoștințelor trebuie să fie scurtă, clară, concisă, atractivă, în acest sens putându-se utiliza materiale diverse și suporturi audio-vizuale. Membrii echipei sunt stimulați să adreseze întrebări, să își noteze informațiile, să realizeze scheme, planuri de idei.

5. Evaluarea – etapă care presupune parcurgerea fazei demonstrației, în care echipele prezintă rezultatele întregii clase. Profesorul poate adresa întrebări (de preferat să se adreseze întrebări fiecărui elev, iar răspunsurile să fie date fără ajutorul echipei), poate solicita rapoarte, eseuri, completare de fișe de evaluare.

Aceste metode promovează o viziune constructivistă asupra învățării, în care elevul deține un rol fundamental, participând activ la proiectarea și derularea propriilor experiențe de învățare.

Bibliografie:

Ciolan, L. (2008), *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Editura Polirom, Iași.

CJRAE Alba (2020), *Ghid de activități și metode pentru implementarea unui program de dezvoltare a abilităților de viață*, Alba -Iulia.

Oprea, C.-L. (2006), *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București.

CULTURA ORGANIZAȚIONALĂ A ȘCOLII GIMNAZIALE „AVRAM IANCU” DIN ALBA IULIA

Prof. înv. primar Andro Dana, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Alba Iulia

Cultura organizațională include următoarele elemente: acțiuni comportamentale regulate care apar în interacțiunea dintre oameni cum ar fi: ceremonii organizaționale și limbaje frecvent folosite, normele care sunt împărtășite/acceptate de grupurile de lucru din organizație, filozofia după care se ghidează politica organizațională în privința angajaților, regulile pentru integrarea în organizație, pe care nou veniții trebuie să le învețe pentru a deveni un membru acceptat, sentimentul sau climatul care transpare într-o organizație prin aspectul fizic și prin felul în care aceștia interacționează cu educabilii sau cu alte persoane din exterior.

Cultura organizațională poate fi asemănată cu un aisberg format dintr-o parte vizibilă și o parte ascunsă. Analiza unei culturi organizaționale se poate face numai pe baza elementelor evidente, de suprafață, din care, în funcție de criterii, este reconstituită partea invizibilă. Partea vizibilă cuprinde simboluri, sloganuri, ritualuri, ceremonii și „eroi”, modele comportamentale, vestimentare, atitudini fizice, jargonul folosit de membrii organizației respective.

Cultura organizațională a Școlii Gimnaziale „Avram Iancu” din Alba Iulia este caracterizată de un ethos profesional înalt. Valorile dominante sunt: calitate și profesionalism, comunicare, spirit de

echipă, creativitate, realism, integritate, responsabilitate, încredere, implicare, toleranță, spirit civic, cooperare, respect reciproc, atașament față de elevi, respectul pentru profesie, libertatea de exprimare, receptivitate la nou, entuziasm, dorința de afirmare. Se întâlnesc și cazuri de rutină, automulțumire, conservatorism și competiție, dar într-o pondere nesemnificativă.

Școala în care funcționez este cea mai veche școală românească din Alba Iulia, datând de la 1896. Trecutul organizației influențează hotărâtor cultura ei. Valorile create și transmise în timp de lideri puternici se întăresc prin acumularea de experiență și rezistență la schimbare. Vechimea școlii și valorile pe care aceasta a reușit să le impună în formarea personalității elevilor săi, de-a lungul timpului, au constituit argumente hotărâtoare care au făcut ca această școală să primească titlatura de „școală de excelență”. Desigur, fiecare cadru didactic nou venit în școală află de la colegi despre modul exemplar în care s-a desfășurat activitatea de educație în această școală, fapt care îl obligă în asumarea unor responsabilități, care să se înscrie pe firul tradiției.

Printre simbolurile care particularizează Școala Gimnazială „Avram Iancu” în ansamblul celorlalte școli de la nivelul municipiului se numără: uniforma, imnul școlii, revista școlii, sloganul, pagina Web, cartea de onoare, plachetele comemorative.

Conducerea școlii a elaborat ROI în care este stipulată obligativitatea purtării uniforme de către elevi. Atitudinea cadrelor didactice față de **uniformă** relevă deschiderea spre nou. Afirmatia aceasta este susținută de modalitatea în care a fost aleasă uniforma școlară: organizarea unei parade la care a participat și designerul Cătălin Botezatu, care și-a exprimat părerea în legătură cu aspectul acesteia, urmată de exprimarea liberă a opțiunilor elevilor

Sloganul școlii noastre „Școala „Avram Iancu”- o școală pentru elevi, părinți și comunitate” dezvăluie misiunea școlii noastre, aceea de a crea un climat de muncă și învățare stimulat pentru toți elevii, de a facilita dezvoltarea individuală a fiecărui elev și de a furniza părinților siguranța că elevii se pregătesc pentru integrarea eficientă într-o societate dinamică.

Un alt element al culturii școlii este „**IMNUL ȘCOLII**”, ale cărui versuri au fost create de elevi, iar aranjamentul muzical aparține profesoarei de muzică. Imnul școlii precede ceremoniile care se desfășoară la nivelul școlii cu participarea elevilor,

Există de asemenea la nivelul școlii și o **CARTE DE ONOARE** în care sunt consemnate gânduri ale participanților la diferite activități de interes care se desfășoară în școala noastră. Patronul spiritual al școlii este „crăișorul munților”, Avram Iancu. De aceea, ceremoniile de aniversare a școlii prilejuiesc realizarea unor **plachete comemorative** cu chipul lui Avram Iancu.

Elevii și profesorii, în parteneriat, se ocupă de redactarea revistei școlii „Lecția din timpul liber” și de alte reviste a căror apariție este legată de diferite evenimente culturale: De exemplu, revista „Dor de Eminescu”. **Revista școlii**, precum și revistele redactate la nivelul claselor de elevi – **Surâs de copil** - fac cunoscute părinților și comunității realizările elevilor, le cultivă acestora din urmă sentimentul responsabilității și al mândriei că sunt parte a colectivului de elevi ai acestei școli. De asemenea, **pagina Web** a școlii oferă informații tuturor celor care o accesează despre istoricul, despre misiunea și viziunea școlii, despre oferta curriculară, despre activitățile extracurriculare, despre proiectele care se derulează la nivelul acestei instituții.

Școala în care funcționez operează pe baza unui sistem care încurajează și recompensează performanțele, fie ei elevi, fie cadre didactice, oferind în același timp angajaților săi instruire continuă și posibilități de dezvoltare potrivite abilităților individuale și de specialitate. Recompensarea elevilor care obțin rezultate foarte bune în activitatea școlară se face prin mijlocirea unor **ritualuri și ceremonii de întărire**. La fel se procedează pentru recompensarea muncii cadrelor didactice care au performat într-o activitate educativă. Rolul acestor ritualuri și ceremonii este de a întări statutul persoanei în cadrul organizației. De asemenea, în cadrul școlii se desfășoară activități care prilejuiesc participarea în comun la diferite activități: de formare, de pregătire și organizare a Festivalului Național de Tradiții și Obiceiuri Populare. Astfel de ceremonii de reînnoire sunt importante pentru construirea identității instituției și mai mult constituie o marcă a succesului acesteia.

Un loc aparte îl ocupă ceremoniile și **ritualurile de trecere** care sunt prilejuite de primirea în școală a „bobocilor” de clasa pregătitoare. A devenit deja o tradiție la nivelul școlii ca elevii

claselor a V-a să-i întâmpine și să construiască un pod de flori pe sub care noii școlari să treacă înainte de intrarea în clasă. De asemenea, pentru elevii clasei pregătitoare, învățătoarele pregătesc ecusoane distinctive, cum ar fi:

Purtarea acestui însemn dezvoltă la elevi sentimentul apartenenței la un anumit grup școlar, clasă de elevi.

În același sens, al cultivării sentimentului de apartenență la un grup, la nivelul ciclului primar, fiecare clasă poartă o denumire specială, cum ar fi: „Clasa florilor”, „Clasa albinuțelor”, „Clasa buburuzelor”, iar sala este pavoazăată în acord cu numele ales.

Există **ritualuri de diferențiere** care separă conducerea școlii de restul organizației: la serbările de deschidere/închidere a anului școlar, când directorul este primul care ia cuvântul, adresându-se unilateral publicului prezent.

Un alt aspect relevant pentru analiza culturii organizaționale a școlii este **modul în care sunt abordate cererile educabililor**. Astfel, alegerea disciplinelor opționale se face printr-o consultare democratică a elevilor și părinților, ceea ce demonstrează centrarea școlii pe educabil.

Activitățile extracurriculare au un rol foarte important în dezvoltarea creativității, a emulației, a apetitului cognitiv, în formarea personalității elevilor. Pentru a răspunde acestor imperative, în școala noastră se organizează activități educative extracurriculare cu mare impact asupra elevilor: „Lăsatul Secului”, „Balul Toamnei”, concursurile „Eu sunt mic, dar sunt isteț!”, „Euro-Șotron”, Festivalul Național de Tradiții și Obiceiuri Populare „La Porțile Apusenilor”, „Ziua Școlii”, „Serbarea de Crăciun”, „Serbarea Abecedarului” (la clasa I), „Darul bucuriei”.

Dintre aceste activități, festivalul mai sus amintit se bucură de recunoaștere la nivel național, prin înscrierea sa în calendarul activităților educative aprobate de MEC. De asemenea, această manifestare se bucură și de sprijinul partenerilor: Consiliul Județean, asociații culturale de la nivelul municipiului Alba Iulia, mass-media locală.

Un rol important în întărirea coeziunii grupurilor și în facilitarea comunicării intra- și intergrupală îl au **excursiile**. De aceea a devenit o tradiție ca semestrial la școala noastră să se organizeze excursii cu durata de 1-2 zile.

Analizând întreaga activitate educațională pe care o desfășoară, se poate afirma că profesorii acestei școli se bucură de prestigiu social ridicat.

Climatul organizațional este unul deschis, caracterizat prin dinamism și grad înalt de angajare a membrilor instituției școlare. Este un climat stimulativ care oferă satisfacții, relațiile dintre cadrele didactice fiind deschise, colegiale, bazate pe sprijin și respect reciproc.

Directorul școlii este deschis, ascultă sugestiile profesorilor, face aprecieri frecvente, sincere la adresa acestora, le respectă competența, le oferă o largă autonomie, îi sprijină și evită controlul strict birocratic. Așadar, stilul managerial este centrat pe ideea colaborării. Lucrul în echipă, viziunea clar formulată și asumată, comunicarea empatică, alocarea corectă a resurselor sunt principalele aspecte pe care ne bazăm în angajarea pentru calitatea procesului instructiv-educativ.

Trăsătura centrală a acestei școli este respectarea unui sistem de reguli și regulamente impuse de MEC. Sarcinile sunt îndeplinite datorită cunoștințelor și competențelor profesionale. Astfel sunt importante deopotrivă abilitățile și experiența pedagogică cât și cunoștințele specifice fiecărei materii predate. Deși membrii trebuie să se conformeze regulilor și regulamentelor impuse, totuși, de cele mai multe ori, deciziile sunt luate în cadrul unui proces individual, logic și rațional.

Rolurile sunt clar atribuite. În privința materiilor predate, există responsabili de arie curriculară, respectiv, responsabili cu activitățile non-didactice: păstrarea curățeniei, relația cu mass-media, activitățile extracurriculare, etc.

CONCLUZII:

- Cultura școlii „Avram Iancu” întrunește, în linii mari, caracteristicile culturii de roluri în care valorile culturale sunt: raționalitatea, logica, respectul disciplinei, stabilitatea;
- Există și elemente aparținând culturii de club, școala noastră fiind strâns legată de identitatea directorului, dar și altele care caracterizează cultura de sarcini: promovarea creativității, a muncii în echipă;
- Cultura este preponderent de tip feminist, fiind păstrate relații de înțelegere la locul de muncă;
- Distanța față de putere este în scădere, tot mai mulți dintre angajați preluând inițiativa;
- Gradul de evitare a incertitudinii este mediu, manifestându-se în același timp, curiozitatea, dar și teama de nou.

BIBLIOGRAFIE

Cristea, S., 2004, Managementul organizațiilor școlare, EDP, București

Zlate, M., 2001, Leadership și management, Polirom, Iași

GRĂDINIȚA DE ACASĂ

Prof. inv. preșcolar Oneț Marcela, G.P.N. Albac - L.T.T.M.Albac

Starea de urgență a provocat un experiment social în domeniul educației. Forțați să rămână aproape trei luni închiși în casă, copiii și profesorii s-au mutat în mediul online și au învățat să folosească platformele digitale pentru a comunica și a-și face lecțiile.

Vestea bună: eu (educatoarea) și copii (și părinții) ne-am adaptat rapid la un mediu de comunicare nou. Platforma pe care noi am folosit-o a fost whatsapp-ul. Vestea mai puțin bună este că nu toată lumea era pregătită pentru învățarea online. Principalele impedimente fiind, lipsa infrastructurii minimale (tablete sau laptopuri, conexiune la internet și lipsa cunoștințelor tehnice din partea părinților).

Chiar dacă școala s-a închis la jumătatea lunii martie, procesul educațional a fost continuat imediat. Forma de interacțiune și durata programelor educaționale au fost adaptate mediului on-line, prin programe specifice fiecărei grupe de vârstă. Eu ca și educatoare am muncit și am adaptat programa școlară la mediul virtual, dar și pentru a-și dezvolta în timp real abilitățile pentru folosirea diverselor aplicații digitale.

În marea lor majoritate, părinții copiilor mei s-au declarat mulțumiți de modul în care grupa noastră s-a adaptat la mediul online. Îi înțelegem pe părinți pentru că perioada de adaptare a fost dificilă și este greu să fii și apt profesional, și părinte atent și profesor asistent în același timp. Am avut un dialog constant cu părinții și ne-am adaptat programele în funcție de așteptările lor acolo unde s-a putut.

Am construit un program plecând de la nevoile lor. Am vorbit cu fiecare familie în parte: unii aveau nevoie să-și știe copiii implicați în activități educaționale cât mai mult pentru ca ei să poată munci, alții voiau doar să vorbească și să se consulte cu mine, alții aveau nevoie de materiale pentru a lucra cu cei mici.

După toate aceste consultări, eu am adaptat programele de la o săptămâna la alta și am reușit chiar să fac câte un kit educațional individual pentru fiecare copil pe care l-am trimis

părinților acasă. Asta înseamnă un pachet cu resurse educaționale și un ghid detaliat de folosire pentru fiecare grupă de vârstă în parte.

În plus, eu am creat constant resurse video pentru copiii și părinții la care pot să apeleze oricând au timp și nevoie.

Partea pozitivă este că în această perioadă copiii și-au petrecut timp de calitate cu părinții. A fost o perioadă foarte bună în care au construit experiențe și amintiri împreună – de la gătit, la tot felul de activități ludice.

Acesta este viitorul, este era tehnologiei, era digitală, însă lucrurile acestea ar trebui totuși dozate. Ar trebui să ne gândim foarte mult la importanța creativității, păstrării unor valori cu care copii trebuie să crească, pentru că este ca și într-o grădină: o să culegem - ce cultivăm. Cred că ar fi bine să urmărim exemplul țărilor nordice: să le lăsăm copiilor anii cei mai importanți în aer liber, să se joace cât mai mult, pentru că jocul este o formă de a-ți dezvolta creativitatea, de a fi echilibrat. Trebuie să avem grijă la cât timp petrec copiii în mediul real și cât timp petrec copiii în mediul virtual.

Să-i învățăm pe copii de mici anumite valori și principii cum ar fi: solidaritatea- apropo de ce se întâmplă acum, de această situație cu Covid-19. Este momentul să trecem de la teorie la fapte și să-i învățăm pe copii că valorile sunt cele care ne mențin sănătoși și astfel să depășim orice situație, oricât de grea.

Bibliografie:

<https://www.isjci.ro/suport-pentru-explicitare-si-intelegere-curriculumului-pentru-educatie-timpurie/>